AKİS

HAFTALIK AKTÜALİTE MECMUASI

Kurultaydan Sonra C.H.P.

ASABİ AĞRILARA KARŞI

OPON

FAYDALIDIR

OPON baş, diş, adale, sinir ağrılarını teskin eder
OPON grip ve nezle başlangıcında başarı ile kullanılır
OPON günde 6 tablete kadar alınabilir

(Faal - 7103) - 708

Orta Çağda...

yağ dolu kaplarda yanan bir fitilden müteşekkil lâmbalar kullanılırdı.

Bugün ise ...

her yerde, uzun ömürlü az sarfiyatlı ve İYİ bir ışık veren EDİSON ampulleri kullanılmaktadır.

EDISON

Sadece "ampul" demektense
EDISON isteyiniz

103

(İlâncılık - 8290) - 699

AKİS

her hafta
kapışılıyor

bir mecmuayı
5 kişi okursa

AKİS'i
her hafta 100
binden fazla
insan böyle

merakla okuyor

bunlar sizin müstakbel
müşterilerinizdir
reklamlarınızı AKİS'e
vermekte acele ediniz

Reklâmlar için en iyi vasıta gazete ve dergilerdir.

Gazete ve dergiler için de en güvenilir aracı

Yeni açılan Erzurum ve Diyarbakır şubeleriyle

BASIN ILAN KURUMU'dur.

GENEL MÜDÜRLÜK	: İSTANBUL.	Türkocağı Caddesi No : 1 Kat : 3 Telefon : 22 43 84 - 22 43 85
ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	: İSTANBUL.	Türkocağı Cad. No : 1 Kat : 3
ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	: ANKARA.	Ulus İş Hanı "E" Bloku Kat : 2 No : 41 Telefon : 10 58 17 - 10 57 87
ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	: İZMİR.	İkinci Kordon Gazi Bulvarı Küçük Kardiçalıhan Telefon : 23911
TELGRAF	: BASINKURUMU	
ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	: ADANA.	Abidinpaşa Cad. Remo İşhanı No : 46 Telefon : 4516
ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	: BURSA.	İnönü Cad. Aysanhan No : 20 Telefon : 2552
ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	: DIYARBAKIR	İnönü Cad. İşmenhan Kat : 2 No : 22
ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	: ESKİŞEHİR.	Porsuk İşhanı Kat : 2 No : 1
ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	: ERZURUM.	Belediye Binasında
ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	: KONYA.	Müze Caddesi İşçi Sigortaları İşhanı Kat 2 No: 8 Telf: 1380 - 75
ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	: ZONGULDAK	Amele Birliği Pasajı No : 15/16 Telefon : 2038

(Basın 20250 - 13183) - 705

AKİS

Sayı: 443 Cilt: XXVI Yıl: 9 | HAFTALIK AKTÜALÎTE MECMUASI

Sahibi
Mübin Toker

Yası İşleri Müdürü
Kurtul Altuğ

Bu sayıda Yazı Kurulu

İç Haberler Kısmı: Metin Toker, Atilla Bartınoğlu, Güneri Cıvaoğlu, Egemen Bostancı ve Kenan Taşçıoğlu (İstanbul), Seyfi Öz-Şenel (İzmir) - Dış Haberler Kıs. mı : Deniz Baykal _İktisadi. Haberler Kısmı : Fasih İnal - Magazin Kısmı. : Jale Candan, Türkan Türker Akbulut, Tüli Sezgin, Hüseyin Korkmazgil, Semra Conker - Kitap : İhami Soysal - Tiyatro: Lûtfi Ay.Naciye Fevzi - - Spor; Vildan Aşır Savaşır.

Resim
AK Parmekerli - Hakkı Tümgan

Fotoğraf
Sungar Taylaner - Kutay Kayalı

Klişe
Doğan Klişe Atelyesi

Yazıisleri
Rüzgarlı Sokak No. 15/2
Tel: 11 89 92

İdare
Rüzagârlı Sokak No: 15/1
Tel: 10 61 96

Abone Şartları
3 aylık (12 nüsha) 10.00 lira
6 aylık (25 nüsha) 20.00 lira
1 senelik (52 nüsha) 40.00 lira

İlân Şartları
Santimi 20 lira
S renkli arka kapak: 1500 lira

AKİS Basın Ahlak Yasasına uymayı taahhüt etmiştir.

Dizildiği yer
Rüzgârlı Matbaa

Basıldığı yer
Milli Eğitim Basımevi

Basıldığı tarih
20.12.1962

•

Fiyatı 1 Lira

Kendi Aramızda

Sevgili AKİS Okuyucuları

Eğer biten hafta içinde kulaklarımız çınlamadı sanılıyorsa, yanılınıyor demektir. Herkes birinden bahseder de, onun kulakları çınlamaz, buna elbette ki imkân yoktur. En sonda, Turgut Göle alinde bir AKİS ile Kurultay kürsüsüne çıktı. parçalar okudu ve "İşte, AKİS yazmıştı! AKİS, olacakları biliyordu! AKİS tertiplemiştir bunu!" diye haykırdı.

Hikâyeyi bilirsiniz. Adam, bindiği dalı kesiyormuş. Yoldan seçen Hoca görmüş. "Yapma, düşersin!" demiş. Adam aldırmamış, devam etmiş ve tabii düşmüş. Şöyle bir silkinmiş, başlamış Hocanın arkasından koşmaya. Bir yandan da bağırırmış: "Dur Hoca, dur! Sen benim düşeceğimi bildin, ne zaman öleceğimi da bilirsin.. Söyle, ben ne zaman öleceğim!"

Turgut Göle bir adım daha attı, kendisini daldan düşürenin de Hoca olduğunu söyledi.

Bu tarz ithamlar ve onların sektiği bedava düşmanlıklar bizim için yenilik değildir. Dünya kadar Demokrat vardır ki kendilerinin, sevdiklerinin başına geleni bizden bilirler ve bize karşı -en azından- buz gibidirler. Niçin? '«İnce Demokrasiye paydos demeye kalkışmayınız. Kudretiniz yetmez" dedik. Güldüler. "Mükerrem Sarol. Nihat Erim tipi politikacılar sizi selâmet kıyısına götürmez" dedik. Hapsettiler, "İnatçıları, partinizin kremasını attınız. Bakınız, Agâh Erozan Meclisinize- Başkan Vekili, Burhaneddin Onat partinize Grup Başkanı oluyor. Romanın yandığını görmüyor musunuz?" dedik. Hakimlerini seferber ettiler. "Düşeceksiniz. Paraşütünüzü açın. Yoksa kafanı» kıracaksınız" dedik. Şimşeklerini üzerimize yağdırdılar. "Türk milleti, karmak istediğiniz sivil cunta idaresini kabul etmez. Dünya başınıza yıkılacak" dedik. Mecmuayı kapattılar, matbaayı kapattılar. Tahkikat Komisyonlarına çekilmedik adam bırakmadılar, tevkifler yaptılar.

Bunlar, biraz serinkanlılık ve hâdiselere doğru teşhis koymak suretiyle görülebilen açık, basit gerçeklerdi. Söylediğimiz için düşman oldular. Kinler, nefretler tahrik ettiler.

Bugün, bir yeni kampanyanın hedefi olduğumuzu görmemeye imkân mı var? Ne diyoruz? Türkiyede bir karışıklık olmayacaktır, lira olursa herkese, batta ihtiiâlciler, felâket, gözyaşı, ıstırap getirecektir. A. P., intikamcı takımıyla Türkiyede asla, ama asla iktidar yüzü görmeyecektir. C. H. P. hiç bir zaman Gülenlerin,, Erimlerin eline geçmeyecektir. Demokratik rejimi geri çevirmeye kimsenin gücü, bugün de, yarın da yetmeyecektir.

Kızıyorlar, küfrediyorlar neler ve neler uyduruyorlar. Boş gayret, yaşayan görecektir.

Göleciğe gelince, bir yeni haberimiz var: Yolu, herkesi, Arafatın kapısından da dışarı bırakır.

Bu bir kehanet değil ki..

Saygılarımızla

İçindekiler

Günlerin getirdiği

Yurttan Akisler

Ulaştırma Bakanı Öçten
Ama, hiç "içten" değil

Hükümet — Kurultay dolayısıyla Ankaraya gelen bütün C. H. P. liler, ister Muştan olsunlar ister Edirne* den, ister Sivaslı olsunlar ister Malatyalı "partizanlık" lâfı ne zaman açılsa, Ulaştırma Bakanı Rifat Öçteni gösterdiler. "Biz de partizan idare mi kuralım?" diye soran parti büyüklerine "Ya, Rifat Özten?" cevabını verdiler. "Partizan idareyi kaldırdık'' diyen 'hükümet büyüklerine "Ya, Rifat Özten?" dediler."C. H. P. illeri kimse ezemez" denildiğinde "Ya, Rifat Öçten?" mu" kabelesinde bulundular. Bir Bakanın partizanlığı ve yakışıksız davranışları üzerinde bir vatanın dört köşesinde yaşayanlar ittifak ettiler mi, işin bir esası var demektir.

Bu yüzdendir ki "Rifat Özten Meselesi" Kabine içinde soğukluk yaratacak bir istikamet almıştır.

Rifat Öçtenin, bir küçük Ocak Başkanı gibi hareket ettiğinin delilleri çoktur. Tasarrufları sadece huzursuzluk yaratmaktadır. Bir defa Bakan bir Personel Şubesi Başkanı gibi her kademedeki tayinlerle bizzat uğraşmakta, buna mukabil ciddi hiç bir işe el atmamaktadır.

Buna bir çare bulmak, işin bugünkü safhasında Y. T. P. ne düşmektedir. Ama C. H. P. Merkezine düşen de, inandırıcı bir dosya hazırlayıp bunu Hükümet Başkanına vermektir.

İşçiler — 22 Aralık Cumartesi günü TÜRK-İŞ Konfederasyonunun hasırladığı büyük işçi mitingi yapılmış olacaktır. Tandoğan meydanında yapılan mitingin amacı Türk işçisinin Komünizmin karşısında olduğunu belirtmektir. TÜRK-İŞ hazırlığını haftanın başında tamamlamıştır. Kendisine bağlı sendikaların hemen hepsinin iştirak edeceği mitingde işçi kalabalığının çok olacağı ümit edilmektedir. İstanbul 40 otobüslük bir işçi grupuyla mitinge katılacak, İzmir ve Zonguldak aşağı yukarı aynı sayıda Başkente gelecektir.

Konu üzerinde hassas olan Sendikalar malt külfetten kaçınmamaktadırlar. Mitingde 4 bine yakın afiş ve döviz kullanılacaktır. TÜRK-İŞ Konfederasyonu bu konuyla ilgili bir de basın toplantısı yapmıştır. Perşembe günü yapılan toplantıda Türk işçisinin Komünizmin karşısında olduğu ve mitingin amacı bir bildiri ile halkoyuna açıklanmıştır.

İçişleri — Tabelâ ücretleri ile ilgili kararnamenin yeniden ele alınması ve bazı tadilâta tabi tutulması kararlaştırılmıştır. Halen yürürlükte olan Tabelâ Resminin son derece ağır olması, ayrıca tabelâ asma mecburiyetinin bulunması pek çok kişinin şikâyetine sebep teş--- etmektedir.

İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlügünce ele alınan konu incelenmektedir. Belirtildiğine göre, mecburi Tabelâ Resmi kaldırılacaktır, Tabelâ asmayandan alınan resim böylece kendiliğinden ortadan kalkmaktadır.

Bir başka yönden bu kararnamede yapılacak tadilât, küçük şehir ve kasabaların ışıklandırılması için faydalı olacaktır. Neon ve ışıklı reklâmlardan alınan vergilerin indirilmeliyle sağlanacak bu fayda küçük esnafı da memnun edecektir.

Tarım — Bu yıl pamuk rekoltesi geçen yıllara nazaran biraz daha iyi durumdadır. Şimdiye kadar alınan haberlerden rekoltenin 230 bin ton olduğu anlaşılmakta dır.

İlgililer bu miktarın 110 bin tonunun ihraç edilebileceğini, 120 bin tonunun da iç istihlâk olarak kullanılacağını belirtmektedirler.

Maliye — Bakanlar Kurulunun kararıyla İstikrar Fonu adı altında yeni bir fon tesisi hakkındaki kararın ikinci maddesi değiştirilmiştir. Böylece döviz tahsis edilmek suretiyle getirtilen her türlü nakil vasıtaları ithalinde, gümrük idarelerince, gümrük vergisi matrahına esas teşkil eden kıymet dolara tahvil' edilerek, beher dolar başına 9 T.L. İstikrar Fonuna Katılma Payı tahsil olunacak ve bu pay hiç bir zaman 10 bin liradan aşağı olmayacaktır. Ancak döviz tahsis edil' meksizin yapılacak olan ithalâtta, bu pay dolar başına 6 lira olarak tespit edilmiştir. Tamamen ve kısmen demonte olarak ithal olunan ve memleket dahilindeki montaj fabrikalarında kurulup işler hale getirilen otomobil ve benzeri nakil -vasıtalarından, satışları sırasında, fabrika sınai maliyet bedellerinin yüzde 50 si nispetinde İstikrar Fonuna Katılma Primi alınacak ve bu paylar vasıta başına 5 bin liradan az olmayacaktır.

Sanayi — 21 Aralık Cuma günü Tuzla Porselen Fabrikası gazetecilere gösterilecektir. Şakir Kesebirin -Türkiye Kredi Bankası sahibi- teşebbüsü olan fabrikanın açılışına Başbakan İnönü de davetliydi. Ancak Başbakanın bu günlerde Başkentten ayrılması imkânsız olduğundan açılış yeni yıla tehir edildi.

Fabrika, kapasitesi bakımından fazla büyük değildir. Ancak ileride daha büyük tesislere gidilebilecektir. <

İthalât — Tekel yeni bir parti kahve ithali için gerekli teşebbüse geçmiştir. Teni parti kahve 300 ton olacaktır.

Brezilyadan ithal edilecek olan kahve Ocak ayı ortalarında Türk limanlarına gelmiş bulunacaktır.

Teni İthal malı kahvenin bir özelliği mevcuttur. Tekel maddelerine yılbaşından sonra yapılacak % 20 zamdan dolayı, piyasaya sürülecek kahvenin fiyatı 66 lira civarında olacaktır,

Dünyadan Akisler

İngiltere — Başbakan MacMillan'ın Muhafazakâr hükümeti hafta başında gittikçe artan işsizlik dolayısıyla verilen bir güvensizlik önergesini 235 e karşı 315 oyla reddettirdi. Bilhassa kuzey İngilterede 600 bin kadar işsiz vardır. Bu miktar çalışan nüfusun % 2.4 üne tekabül etmektedir.

İngiltere —İşçi Partisi lideri Hugh Gaitskall'in 1 Ocakta Başbakan Krutçef ile bir seri konuşma yapmak üzere Moskovaya gideceği açıklandı. Davet, Yüksek Şûranın parlâmento grupu tarafından yapılmıştır. Gaitskell şimdi bir hastahanede nezleden dolayı yatmaktadır.

Senegal_____Cumhurbaşkanı ile çalıştıktan sonra iktidarı eline almak için kansız bir darbe yapmaya kalkışan Başbakan Mamadou Dia, Salı gecesi, Cumhurbaşkanına bağlı kuvvetler tarafından teslim alındı. Cumhurbaşkanı, Dia'yı yetkisini kötüye kullanmaktan dolayı mahkemeye vereceğini söyledi. Millet Meclisi sıfıra karşı 51 oyla Başbakanlık mevkiini iptal etmiş ve Senegal'in Başkanlık rejimine geçmesini kararlaştırmıştı. Başbakanın yakalandığı gün milli bayram günü ilân edilmiştir.

AKİS

HAFTALIK AKTÜALİTE MECMUASI

Sayı: 443
Cilt : XXVI
22 Aralık 1962

YURTTA OLUP BİTENLER

Millet

Zaferin dikenli yolları

Derler ki: Tarihi olmayan milletler, mesut milletlerdir. Tarihimiz var, yakın bir geçmişte yaşadığım» tarihi hâdiselerimiz var, meselelerimiz var. Daha da önemlisi eksiklerimiz, kusurlarımız, sakatlıklarımız var. Bir göl suyu kadar sakin, berrak, kırışıksız hayatı nasıl özleyebiliriz?

Kurultay fırtınası, bu haftanın sonunda gelmiş ve geçmiş bulunuyor. Elbette ki daha bir süre konuşulacaktır, elbette ki tortuları bir süre daha küçük anaforlara karışacaktır. Ama hâdisenin neticesi, bu hafta, hâdisenin gözlerde ne kadar büyütüldüğünü, en serinkanlılarımızın kendilerini cereyana nasıl kaptırdıklarını, her güçlüğün hangi inanılmaz ölçülerde mübalâğa edildiğini ortaya yeniden koymuş bulunmaktadır. C. H. P. de, Koalisyonda, memlekette kıyamet kopacağını, telâfisi kabil olmayan çöküntülere yol açılacağını, basiret yolunun bulunamayacağını ümitle veya endişeyle sananlar yanıldıklarını anlamış olmalıdırlar. Anlaşılıyor ki, 1 numaralı Devlet Adamı İsmet İnönünün "Benim bir meziyetim varsa o, kuvvetimin derecesini bilmemdir. Onun dışına çıkmam. Hiç bir zorlama da beni onun dışına çıkaramaz" sözü bir büyük tecrübenin kazandırdığı inançtır.

Ama güçlükler, meseleler, zayıf ümitleri kıracak hâdiseler Kurultayla son mu bulmaktadır? Ne münasebet? Bunların biri bitecek, öteki başlayacaktır. Yolun sonunu, yolu yürümeden bulmamız kabil değildir. Millet olarak sakin kalabilirsek, söylentilere, lâflara, hatta manşetlere değerlerinden fazla önem vermezsek, her şeyi gerçek ölçüsü içinde mütalâa edebilirsek ve Amerikayı her gün yeniden keşfetmişcesine başka yerlerde başka kimselerin başına gelenleri sanki ilk bizim başımıza geliyor sanmazsak yükümüz yarıyarıya hafifleyecektir.

Düşünmek lâzımdır ki Türkiye Başbakanının bir haftadır içinde bulunduğu durumda Federal Almanya Başbakanı tam altı hafta bulunmuştur. Tabii olan ile tabii olmayanı ayırmak, doğru teşhisler koymak için şarttır. Da Gaulle, son ay, haftalarla eş durumda kalmıştır, Amerikada Kennedy - Stevenson hâdisesi bizdeki Kurultaydan fazla manşete, karikatüre, hücuma, mukabili hücuma yol açmıştır. Evet, elbette ki Türkiye Almanya, Fransa, Amerika değildir. Ama Almanya, Fransa, Amerika da Türkiye midir? Hiç bir yerde devlet idaresi kolay değildir. Ancak çok saflardır ki "Karar verdik, icra ettik, bitti"yi kestirme yol sanırlar.

Son bir sene göstermiştir ki, çok şey onların "bitti" dedikleri yerden başlamıştır. Zafere, dikeni olmayan yollardan gidilebilseydi zafere gitmenin bir güçlüğü mü olurdu ki?

C. H. P.

Voronof aşısı!

(Kapaktaki Parti)

İsmet İnönü, bütün Kurultay sırasınca konuştuğu, memleketin dört bir tarafından gelen delegelere bir aynı suali sordu:

"— Partiyi, güçlüklerin içinden çıkarabilecek, bu güçlükleri yenebilecek miyiz?"

Sualin muhatapları, bilhassa. 11 başkanları oldular. Herkes, görüşüne göre bir cevap verdir. Kurultayın sonunda İsmet İnönüde daha iyimser, muhataplarında daha canlı, heyecanlı bir hava vardı. Çoğu, start yerine gelmiş bir yarış atını andırıyordu. Bir an evvel yerine dönmek, edindiği yeni dinamizmi oraya taşımak, misyoner ruhunu arkadaşlarına aşılamak istiyordu. Genel Başkan bu suali haftanın ortasında, son olarak, Kurultay sırasında bir gerçek kıymet olarak ortaya çıkmış bulunan partililerden Gaziantep İl Başkanına sordu.

Avukat Enver Kutlar, açık açık fikrini söyledi:

"__ Evelallah, Paşam! Ta ki, Genel Merkezde sizde bulduğumuz ruhu bulalım.."

___Bu cevap, Kurultay sırasında İs-

HAFTANIN İÇİNDEN

Tehlikeli Hevesler

Metin TOKER

Durumu herkesin, -bilmesinde demiyorum, zira çok kimse biliyor, fakat anlamak istemiyor veya başka türlü olduğuna hem kendisini, hem başkalarını inandırmak istiyor- bir defa dikkatle ve ciddiyette çözden geçirmesinde büyük faydalar olacak günler yaşıyoruz.

15 Ekimde bir seçim yaptık. Bu seçim, İhtilali yapan kuvvetlerin arzuladıkları neticeyi vermedi. "Arzulanan netice"nin ne olduğunu iyi tayin etmek lâzımdır. "Arzulanan netice", iktidarda şunun veya bunun bulunması değildir. "Arzulanan netice", ihtilâli yapan kuvvetlerin güvenlerini bulacakları bir idarenin kurul" maşıdır. Hadiselerin icabı, ihtilâli yapan kuvvetler bunu bir C. H. P. ekseriyetinde görüyorlardı. C. H. P. ekseriyeti kazanmadı.

Türk İhtilâlcilerinin, misali pek az yerde bulunan bir davranışla, iktidarı sivillere bırakması bütün dünyada hayret ve hayranlık uyandırmıştır, Zira açık bir gerçektir ki bu davranış, anketi idarelerin tabiatı icabı değildir. Niçin değildir? Çünkü ihtilâlciler, hem şahısları ve hem de hareketlerinin neticesi için güven isterler. Bunu kolay kolay bulamazlar. Bulamadıklarından dolayı, kapıldıkları akıntı kendilerini nereye götürürse oraya giderler, önlerine çıkan her dala tutunurlar, en sonda çoğu, kendini de, hareketinin neticesini de berbat ederek milletinin lanet ve nefret duyguları içinde felâketini bulur.

Türk Silâhlı Kuvvetleri daha askeri idare devam ederken, 27 Mayısın böyle bir akıbetle karşılaşmaması için birleşmiştir. Buna isterseniz cunta deyiniz, isterseniz yeminciler deyiniz, isterdeniz şu grup, bu grup deyiniz. Birleşenler, en yüksek komutanından en genç «ilbayına, Türk Ordusunun ittifaka yakın ekseriyetidir. Bir kısmı hareketin başına geçmiştir, diğerleri ona katılmışlardır, desteklemişlerdir, kıvvetlerini vermişlerdir. Hareket, Ordunun politikadan kaçmak, kurtulmak, kışlasına ve asli görevinin başına dönmek arzusunun, samimi arzusunun neticesidir.

O günlerin havaisini, Türk Silâhlı Kuvvetlerinin davranışını anlamak için iyi hatırlamak lâzımdır. 27 Mayısı iki ihtimal tehdit etmekteydi:

1 — Seçimleri yapmamaya kalkışmak

2 — Seçimlerden sonra Devrime düşman, devrilen İktidarın taraftarı bir idarenin kurulması

Ordu, seçimleri yaptırtmak ve seçimlerle, kendisine güven yermeyen bir İdarenin kurulmasına mutlaka mani olmak için birleşmiştir. Seçimler yaptırılmıştır. Ama seçimlerde, anlında bambaşka sebeplerle beliren ekseriyet güven vermemiştir. O zaman, 15 Ekim ile 25 Ekim arasının dramatik günleri gelip çatmıştır.

İşi basite irca etmek isteyenlerin nazarında, memleket ve Türk Silâhlı Kuvvetleri iki alternatif arasında kalmıştır: Ya kendisine düşman, uğrunda savaştığı bütün prensipleri ayakları altına almaya, Başgili devletin başına oturtup intikam yoluna sapmaya hazır olduğu intibaını veren bir iktidarın kurulmasına müsaade etmek: ya seçimleri tanımayıp, Demokrasiye paydos demek! İsmet Paşa, bunların dışındaki ve toplumumuzu selâmete götürecek üçüncü alternatif olarak ağır görevi kabul etmiştir. İsmet Paşa intikam değildir, İsmet Paşa ihtilâlin devamı değildir. Tarihi Ankara görüşmelerinde, Parlâmento ile Türk Silâhlı Kuvvetleri bu "Centilmenler Anlaşması" üzerinde mutabık kalmışlardır.

O yandan bu yana geçen hâdiseler derece derece bazı ümitleri kırmış, bazı hevesler uyandırmış, bazı pişmanlıklara, elde bulunan veya elin ucuna gelmiş sanılan iktidarın kaçırılmasından doğan karışık ruh haletlerine yol açmış, uçlar teşekkül etmiş, destekleyici gayretlerin yanında yıkıcı, baltalayıcı tertipler görülmüştür. Parlâmentonun ve Türk Silâhlı Kuvvetlerinin büyük ekseriyeti demokratik rejime sıkı sıkıya bağlı kalmak temayülünü muhafaza ettiği için bazısı hırsın, bazısı ümitsizliğin neticesi çalışmalar hep hüsranla neticelenmiş, Orda komuta zincirine sıkı sıkıya bağlı bir bütün halinde kalmış, Meclis güç günlerde İsmet Paşanın etrafında birleşmiştir. İsmet Paşa, yavaş yavaş, fakat emin adımlarla ihtilâl ve intikam tehlikelerinin İkisini de bir değer ifade eden tehlikeler olmaktan çıkarmıştır.

Simdi, belki de bu havadan cesaret alınarak, Ordu üzerinde tehlikeli tartışmaların açılmasını arzulayan, bunu körükleyen, Orduyu tedirgin edecek, rahatsız edecek,onun güven duygularını zedeleyecek bir cereyan yeniden yaratılmak istenmektedir'. Bir takım hesapların görülmesi için tahrikler yapılmaktadır. Kuyruk acıları, su yüzündedir. Bunların sahipleri, kendi yapamadıklarını İsmet Paşaya yaptırtmak, onu buna zorlamak sevdasındadırlar, İsmet Paşanın bunları boşa çıkaracağından, Orduyu ve onun bir ihtilaI devresinde ve sonrasında politikayla isteristemez kurduğu bağlantıyı, bu bağlantının son emareleri de Silâhlı Kuvvetlerin kendi bünyesinde sükûnetle eritilirken yeniden bahis konunu ettirmeyeceğinden şüphe yoktur. Rahat bırakılmak isteyen Ordu, mutlaka rahat bırakılmalıdır. Bu, statükonun temelidir,'

Statükoyu bozmak isteyenler için -ki, hayal ediyorlar, bu onlara da fayda getirmeyecektir- söylenecek bir söz yoktur. Ama. her çevredeki aklı başında kimseler durum üzerinde dikkatle, basiretle düşünmek mevkutadedtrier.

met İnönüye bu konuda verilen cevapların bir güzel özetidir. Zira Genel Başkan hiç kimsede bir yılgınlık görmedi. Ancak herkesin, ateşi Genel Merkezin tutuşturmasını beklediğini anlamakta güçlük çekmedi. Teşkilâtı tanıyanlar, ihraçların bir tepki yaratacağını sananlara, vehim veya ümit edenlere hep güldüler. Nitekim, İstanbulda ve Ankarada akşam gazetelerini satan çocuklara bağırttırılan "C. H. P. de çöküntü" Gülekin Genel Sekreter Yardımcısı Kâmil Kırıkoğlu -bir meçhul şöhret-

Yeni ekip

Bu yüzdendir ki Parti Meclisinin Kurultaydan sonraki ilk toplantısı günü, Karanfil Sokaktaki Genel Merkezin üst katındaki, yeşil çuha kaplı uzun bir masanın boydan boya kapladığı salon adamakıllı kalabalıktı. Gazeteciler, Parti Meclisi üyeleri, yolu düşüp de "ne oluyor" diyen partililer -C. H. P. Genel Merkezine pek çok partili böyle uğrar ve Genel Merkezin memurları odayı doldurmuşlardı. İnönü, masanın başındaki yerini almıştı.

ama istifa etmez" dediler. Bir başkası arkadaşlarına "Aldırmayın, bu her iyi ailenin başına gelir" diye takıldı. Gülüşüldü. Daha sonra, "namevcutların sekiz kişi olduğu anlaşıldı.

Yoklama bittiğinde, Genel Sekreterin seçimine geçildi. "Genel Sekreter kumaşından" ortada üç kişinin bulunduğu biliniyor, bir de Orhan Öztrakın işi istediği söyleniyordu. Ancak Öztrakın maruz kaldığı bir fena oyun, dillerdeydi. Genel Merkezciler toplanmışlar, kendi Parti

C. H. P. Meclisi vazife taksimi için yaptığı toplantıda

"Doğru yere doğru adam"

ile Gülekin 1957 milletvekillerinden İhsan Adanın cafcaflı istifalarından ibaret kaldı. Türkiyenin hiç bir tarafında, ismi bilinen hiç kimse partiden ayrılmadı. İhsan Adanın ise, C. H. P. den çıkıp T. 1. P. ne -Mehmet Ali Aybarın partisi- girmesi en kuvvetli ihtimaldir. Ama teşkilâtı tanıyanlar, ilâve etmekten geri kalmadılar:

"— Ancak, Genel Merkez uyuşuk halinde kalırsa partide bir hayatiyet beklemeyin. O takdirde, gedecek yıl Kurultayda hava döner!"

İlk "namevcut" olarak Vedat Dicleli tesbit edildi. Diclelinin ismi okunduğunda çok kimse güldü. Herko müessesesinde başarılı •'vatandaşlarımızın başarılı iş ortağı olan eski Ticaret Bakanı -başarısının sebebi, bu ihtisası olsa gerek!- Parti Meclisine bir ucundan girmeye, gene muvaffak olmuştu. 63lterden Şevki Aysan:

"— Diclelinin istifa edeceğini sanırım" dedi.

Daha tecrübeli olanlar "Yok canım, Dicleli üç beş toplantıya uğrar,

Meclisi Adaylarını tesbit etmişler, listeyi basılmak üzere Ajans-Türk matbaasına göndermişlerdi. Parti Meclisi üyeleri 40 kişidir. Liste 39'da kaldı. "Unutulan" Orhan Öztraktı. "Çanım, Orhanın yerine Başkasını mı koyduk?" demek pekâlâ kabil olacaktı ama politikanın kulislerini ve politikacıların huylarını iyi bilenler tebessümden kendilerini alamadılar. O sırada Öztrak Eğedeydi ve tütün piyasasıyla uğraşıyordu.

Taze görevliler

O gün cereyan eden bazı temaslar* dan sonra, Kemal Satırın Genel

Putlar ve Liderler

İsmet Paşa bir put mudur, bir lider-mi? İsmet Paşanın kendisi, bu so--uya bir kati cevap vermiş bulunuyor. İsmet Paşa, kendisini illâ bir diktatör yapmak isteyenlere de aynı katiyetteki cevabını vermiştir: Hayır! Gözden kaçmayan, gözden kaçmaması gereken nokta bugün İsmet Paşanın en amansız hasımlarının kendisini bir put, bir diktatör görmek istemiş, fakat onu bu yola sokamamış kimseler olduklarıdır. Hepsi, şu anda, putlaştırmak, diktatör yapmak istediklerinde göklere çıkardıkları İsmet Paşayı yerin dibine batırmaya çalışmakla meşguldürler. Çünkü İsmet Paşa, bir lider olarak görev görmeyi tercih etmiştir. İşin daha da garibi, bunların İsmet Palayı demokratik prensipleri tatbik etmemekle, Milli Şeflikle, hasımlarına hayat hakkı tanımamakla suçlamakta oluşlarıdır!

Ne yapmış İsmet Paşa Kurultayda? Demiş ki: "Ortada, bir politikanın tayini meselemi var. Ya benim politikam, ya onların politikası! Benim politikamın doğruluğuna kaniyseniz, bırakın bunu takip edeyim. Yok, öteki politikayı doğru buluyorsanız, o zaman bir başka takım seçer, bunu ona yürüttürürsünüz".

İsmet Paşa, karşı tarafın delegelerini Kurultay listelerinden silmiş değil. İsmet Paşa, karşı politikanın taraftarı delegeleri polis zoruyla Kurultay salonuna girmekten de men etmiş değil, İsmet Paşa, kendisi olmazsa da işlerin pek âlâ yürüyeceğini, memlekette hiç bir hâdise vuku bulmayacağını, bütün öteki lâfların palavradan ibaret olduğunu günün 24 saatinde propaganda edenleri, yazanları, çizenleri tevkif ettirtmiyor, mahkemelere vermiyor, ağızlarını kapatmıyor. Tüzük hükümlerine göre yetkili organlardan ceza alanlar Kurultay komisyonları önüne çıkıyorlar, savunmalarını yapıyorlar. C. H. P. içinde kalan taraftarları, ideal arkadaşları, ortakları haklarını savuna* yor. Bütün gazete rütunları herkese açık. Dörtler diye bilinenlerden üçü arzuladıkları her demeci veriyor, her sözü söylüyor, her ithamı yapıyor, her suçlamada bulunuyor. Dördüncüsü Kurultay kürsüsünde konuşuyor, adaylığı hukuken koyuyor.İsmet Pa--a. "Hüküm sizindir" diyor. Her medeni memleketin, her medeni partisinde cari medeni usul! Kim oya alırsa, o idare eder.

Buna karşı bağırıyorlar: "Paşa, şahsiyetini ortaya koyma!" Neden ? Bu adam pat mu, lider mi? Eğer bu memleket, bu parti ona, geçmişteki hizmetlerinden dolayı başında tutuyorsa derhal bundan vazgeçmeli, kendisini görevden almalı, hak ettiği bütün şan ve şerefleri vermeli, heykellerini dikmeli, teşekkür etmelidir. Amme hayatında, vefanın icabı budur.

Ama Kurultay göstermiştir ki bu memleket, bu parti onu, şimdiki hizmetlerine ihtiyacı bulunduğu için lider bilmektedir. Bu ihtiyaç daha ne kadar zaman duyulur? Bir ay, bir sene, beş «ene, on sene.. Kim bilebilir? Bilinen, ihtiyaç ortadan kalktığı gün oyların liderden esirgeneceğidir. Demokrasi budur.

"Sen başımızda kal!" Eee? "Takip edeceğin politikayı ben senin eline vereyim." Eee? "Sen onu yürüt." Daha başka? "Şahsiyetini de ortaya koyma!"

"Put ol! Diktatör ol!" diye bağıranlara karşı var gücüyle direten -ve Konuna kadar da diretecek olan-, bunu kabul etmediği için aynı kimselerin "Vay, sen kendini put mu sanıyorsun, diktatör müsün?" diye hücumuna uğrayan bir başka devlet adamını tarihte bulup çıkarmak pek kolay olmasa gerek!

Sekreterlikte "ipka"ı güç olmadı. Bu mevkie getirilebileceklerden İsmail Rüştü Aksal, kati olarak mazeret beyan etmişti. Toplantıya , zamanında gelenlerden Aksal, saat 17'yi geçip de toplantıya başlanmadığından Genel Merkezde dolaştı, o kapıyı, bu kapıyı açtı. Açtığı her kapının arkasında, kulis yapmakta olan birilerini buldu. Zarif politikacı hafifçe kızararak gülümsedi:

"— Hangi odaya baksanız, birilerini buluyorsunuz-" dedi.

Bir genç partili dayanamadı:

"— Kabahat sizin efendim.. Genel Sekreterlik için adaylığınızı koyun, bütün bunlar bitsin" dedi.

Aksal biraz daha kızardı, selâmeti kıyıda bir yere çekilmekte buldu.

Öteki "Genel Sekreter olabilirlerden Turhan Feyzioğlu, daha partiye gelirken resmini çekmek isteyen gazetecilere "Gidin, Satırın resmini çekin. O seçilecektir" dedi. Başbakan Yardımcısı, daha önce Meclis-te Genel Sekreterlik konusunda sual soranlara da "Yok canım.. Partinin bu derece kritik bir devrinde yeni parçalanmalara gitmek doğru olmaz" cevabını vermişti. Herkes Feyzioğlunun nefesinin mücadele için kâfi gelmemiş olduğunu anlamakta gecikmedi. Parti Meclisinin havasının, kendisine pek dost olmadığını farketmişe benziyordu ve bu havayı değiştirecek gücü kendinde hissetmiyordu.

Nitekim Satır, Genel Sekreterliğe zahmetsiz seçildi. Üzerine aldığı yükün ağırlığını hisseder bir hali vardı. Zira bahis konusu olan belki partinin de siyasi istikbaliydi ama, kendi istikbali olduğunda zerrece şüphe yoktu.

Buraya kadar olanlar, daha sonra partililer tarafından duyulduğunda pek sevinç vermedi.

Parti Meclisi, arkadan 10 kişilik Merkez İdare Kurulunu. yani partinin, beynini seçti. Zira Parti Meclisi iki ayda bir toplanmaktadır ve asıl idare 10'ların elindedir.

Merkez İdare Kurulu için kulis daha önceden yapılmıştı. Eski Genel Merkezin hiç kimseyi tatmin etmediğinde herkes müttefikti. Şimdi Genel Sekreter kalıyordu. O halde. Merkez İdare Kurluna taptaze bir hava vermek lâzımdı. Bu yapıldı ve bütün C. H. P. teşkilâtında ümid uyandırdı. Hele bir gün sonra bu kurul kendi arasında görev taksimi yapınca herkes öylesine "kendine uygun yer"e oturdu ki ümitler büsbütün kuvvetlendi.

Kemal Satır, kendisine iki yardımcı olarak, idari işler için konuşkan Emin Paksütü, propaganda işleri için taze kuvvet Hürrem Müftügili aldı. Saymanlık Orhan Eyüboğluna verildi. Yeni altı üye, kilit mevkilerine getirildiler. Bundan böyle Teşkilât işlerini Hüdai Oral, Kadın Kollarını Zarife Koçak, Gençlik Kollarını Muammer Erten. Seçim konularını Süreyya Koç, Hukuk ve Dilek işlerini -Teşkilâtın bugünkü havası karşısında en fazla yük onun sırtındadır- genç Zeki Baltacıoğlu Araştırma işlerini Cahit Zamangil idare edecektir. Zamangil in organizatörlüğü ve eserleri, hiç kimse şüphe etmemelidir, C. H. P. nin aydın çevrelerdeki "iade-i itibar"ının başlıca faktörü olacaktır. Zira seçimlerden bu yana, C. H. P. nin o en faydalı, uzvu, Araştırma Bürosu bir basit gazete arşivi haline gelmiştir. Zamangil, kolları hemen sıvadı. Mer-

Müftügil — Koçak — Oral
Taze kan

İdare Kurulunda, Basın-Yayın lerini Cihat Baban' idare edecektir. tecrübeli gazetecinin resmen U-zun başyazarlığına tâyin olunması demektir. Böylece Baban senelerden sonra, Galatasaraydaki sınıf arkadaşı talihsiz Nihad Erimin yerini almaktadir.

Yeni Merkez İdare Kurulunda, ki heyetten sadece Orhan Eyüboğlu ile Cihat Baban vardır.Ötekiler: yardımcı Kemali Beyazıt ve Yardımcı Lebit Yurdoğlu ile müstafi Bit Melen -Bakan olduğu için- ve erda Güley, Nüvit Yetkin, Atalay kan, Ratip Tahir Burak, İbrahim affet Omay yerlerini bırakmışlar dır.

Listelerin oyunu

Haftanın başında biten Kurultayın sürprizi, Dörtlere ait muamele nin tasvibi olmadı. Neticenin bu ola cağı, zaten görülüyordu. Kirli çamaşırlar ortaya dökülünce, Kurultayın sempatisi Dörtlerden uzaklaş- . Doğrusu istenilirse Kurultay, bir dörtlerle de meşgul olmadı. Hadiseler, C. H. P; içinde sadece Kasım Güleğin, sekiz yıllık Genel Sekreterliği esnasında başarıyla tatbik ettiği "Şahısları Putlaştırma" politikası sayesinde fanatik taraftarlar buluğunu gösterdi. Hadiseler bunu gösterdi, fanatik taraftarlar da Kurultaydaki davranışları ile ne mehem taraftar olduklarım, hangi usullere çalıştıklarını, C. H. P. ni nasıl bir parti yapmak istediklerini gösterdiler ve âdeta ihraç kararlarının haklılığını delegelerin gözleri önüne serdiler. Çok kimse o bir avuç adamın hareketlerinde, parti Güleğin ve onunla işbirliği halindeki Üçlerin eline geçtiğinde ne hale geleceğini deh" şetle gördüler, ayaklarını denk aldılar.

Sürpriz, İsmet İnönünün adeta oyların ittifakıyla Genel Başkanlığa seçilişi de olmadı. Sürpriz, en azından yarısı değişecek sanılan Parti Meclisinin ancak dörtte birinin değişmisidir. Onların da altısı, Genel Merkez listesinde olduklarından kazandılar. Ancak dört kişidir ki, tabir caizse "bileğinin hakkı" ile bu yüksek kademeye dahil oldu. Bunlar Muammer Aksoy, Cemal Yıldırım, Tahsin Bekir Balta ve Suphi Baturdur. On yeninin diğer altısı Hüdai Oral, Muammer Erten. Zeki Baltacıoğlu. Zarife Koçak -bunların dördü Merkez İdare Kuruluna da seçilmişlerdir-, Selim Sarper ve Fehmi Alpaslandır.

63'lerin hatası

Herkes Genel Merkezden şikâyetçiyken Genel Merkezin 30 eski üyesiyle işbaşında bırakılması, her Şeyden çok hayallerini gerçek sanan ve kendilerine Kurultayda "ortacılar" adını veren 63'lerin tecrübesizlikleri sonucudur. 63'ler, büyük iddialarla ortaya çıktılar. Kurultaya ve partiye kolaylıkla hâkim olabilecekleri, kâh Genel Merkezcilerle, kâh Gülekçilerle işbirliği yapmak suretiyle istediklerini başarabileceklerini sandılar. Parti Meclisi seçimlerine iştirak tarzları, bir. çocukluk şaheseri oldu. 25 tanesi doldurulmuş 40 kişilik listeler bastırdılar. Üstüne, Parti Meclisine "Tarafsız" olarak gireceklerini yazdırttılar. C. H. P. Meclisinde Tarafsızlar! Tabii, hizipler arasında tarafsız demek istiyorlardı ama, Kurultay hizrip mizip olmadığını, işin bir politikanın tesbiti meselesi olduğunu, bunda da topyekûna yakın şekilde Genel Başkanın yanında bulunduğunu belli edince tabir sevimsiz ve soğuk hal aldı.

Bu kadar değil!

Teşkilât, 40 kişilik Parti? Meclisi Üyeliğinin 25 tanesinin Meclis Grubu mensuplarının eline geçmesi ihtimalini şiddetle ve korkuyla reddetti. 63'-ler Teşkilâttan çıkıp geldikleri nalda, Teşkilâtın bu ruh haletini gözden kaçırdılar. Bu yüzden de, hayallerle geldikleri Kurultaydan hayalleri yıkılmış ve gerçek kuvvetlerinin ölçüsünü anlamış olarak çıktılar. Listelerinin şansları kalmadığını anlayınca, her biri bir yana dağıldı ve başka listelerde melce aradı. Bu aynı zamanda, bir partide, böylesine Önemli konularda "tarafsız blok" diye bir topluluğun hiç bir mucip sebebi olmadığını, olamayacağını da gösterdi. Bütün iyi niyetlerine rağmen netice, bazılarında yürek ezikliğine sebep olmadı değil. Ama çoğu, dersten istifade ettiler ve bir tecrübe kazandılar.

Kritik' tasnif

"Bütün bu sebeplerden dolayıdır ki seçimlerin tasnifi çok meraklı oldu. Bir kaç dakika önce kazanmış görünen bir kaç dakika sonra kaybetmeğe yüz tutuyor, sonra arayı açıyor. yahut geri kalıyordu. Meselâ bir ara 63'lerin idarecilerinden Vahap Dizdaroğlunun arayı bir hayli açtığı görüldü. O sırada çekişen Kemali Beyazıt ile Beki Baltacıoğlu idi. Birikmiş Genel Merkez oyları birden gelince Beyazıt başını alıp gitti ve dönemeci döndü. Zira. bazı. Genel Merkezciler genç Baltacıoğlunun adım silmişlerdi. Yarış Dizdaroğlu ile Baltacıoğlu arasında devam etti, Baltacıoğlu da bir süre sonra arayı açıp kazandı.

63'lerin listesi hemen hiç iltifat görmedi. Bunların içinden Genel Merkez listesine alınmayanlardan teki bile kazanamadı. Bunun cir başka sebebi de 63'lerin, kuvvetlerini mübalâğa edip kuliste faaliyet göstermeleri, Kurultay kürsüsünde me-

ziyetlerini belli edecek bir çalışmaya lüzum görmemiş olmalarıdır.

Karşı kamp

Kurultay sonu,. Dörtler için bir harman sonu oldu. İlk ağızda, Gülek ortaklarından ayrıldı. Kurultayda, tek ciddi kuvvetin kendisi olduğunu görmüş, ötekilerin, hele kimsenin bilmediği Avni Doğan ile Turgut Gölenin yük teşkil ettiğini anlamıştı. Bunun yanında, "14'lerle, 22 Şubatçılarla temasların ispatı" konusu dört bir telden çalan eski Genel Sekreterin hiç işine gelmedi. Bu konu kendisine sorulduğunda, evinde 14'lerden Fazıl Akkoyunlunun ortaya çıkıvermesi ve talihsizin, heyecandan,

Zeki Baltacıoğlu
Bir vur, bin dinle!

halıya takılıp düşmesi hadisenin "komik" unsurunu sağladı. Gülek, asıl Orhan Erkanlı ile münasebetlerinin ve alâkasının ortaya çıkmasından ciddiyetle endişe etmektedir.

Ama bunun yanında, iki taraflı oynadığı açığa vurulmuş bulunan Erimin kendisine oyunu kurnazlık iddiasındaki Güleği yüreğinden yaralamıştır. Zira Güleğin parti kuracağının muhbiri, Nihad Erimin ta kendisidir. Bu gerçek Kurultay Komisyonunda Kemal Satır tarafından açıklandığında Gülek inkâr etmiş, fakat Erim "böyle bir lâfı söylediği"-ni beyan zorunda kalmıştır. Bun* dan dolayıdır ki Kurultaydan sonra

Kulağa Küpe...

Soldan çark!.

Bizim meslekte "Mülakat" diye, bir *gazetecinin bir şahsiyetle konuşmasına derler. Gazeteci sorar, karşısındaki cevap verir.*

22 Aralıkta Türle işçisi Ankarada komünizmi tel'in edecek ya.. İsâ ile Musa arasında bocalamaktan bir türlü yönünü tâyin edemeyen, bu yüzden de pekâlâ bir iş, görebilecekken artık adı bile işitilmez hale düşmüş talihsiz haftalık da mitingi tertipleyen Türk-İşin başkanı Seyfi Demirsoyla bir mülâkat yapmış.

Ama, biraz değişik! Bakın:

Soru_ Sizce faşizm de komünizm kadar tehlikeli mi? Memleketimizde komünist sendika mev-. cut değil. Komünist propagandasınla ve komünist partileri kurmanın serbest olduğu Orta Doğu memleketlerinde de komünizm hiç bir zaman tehlike teşkil etmedi. Halbuki faşist propaganda tamamen serbest. Faşist ideolojiye sahip insanlar, önemli mevkileri ele geçirmiş bulunuyorlar. Faşizmden, isçilerin ve diğer bütün çalışmaların haklı taleplerini önlemek için kurulmuş diktatörlükleri anlıyoruz. Yana iktisadî güçlükler artar, grevler ve işçilerin talepleri sermayedarları ürkütürse, bu kimseler haklı talepleri zorla susturmak için otoriter idare istemezler mi? Bu tehlike daha büyük ve yafan değil mi? Sonra komünizm iddialarının, birçok halde sosyal adaleti önlemek için başvurulan iftiralardan ibaret olduğunu hatırlamak lâzım.

Seyfi Demirsoy — Evet, memleketimizde komünist sendikacı yoktur. İşçilerimiz, komünizme karsıdır. Fakat komünist faaliyet var. Komünistler, sendikaları parçalama gayesi güdüyorlar. Endişe ediyoruz.

Mülakatı yapan kim, mülakat kiminle yapılıyor? Bilene, mükâfat var!

Üçlerin bir demecini Gülek imzalamadı. Demeç Basına önce dört imzayla verilmişti. Sonra, geri istendi ve üç imza ile gönderildi. Üçler, Güleği bulamadıklarını bildirdiler.

Buna mukabil Gülek demecin dişine gönderildiğini, fakat bun tirak etmediğini açıkladı. Hezimet sonrasının perişanlığı, Dört gerçek çaplarını ortaya çıkarır gecikmedi. Bazı çevrelerde muhafaza edilen ümitlerin aksine Gülek, ne Erim C. H. P. içinde kuvvettirler, ne de bir gün p bir yere götürmeye muvaffak leceklerdir.

Hele yeni Merkez, işe başlamadan doğurduğu ümitleri işe başladığında gerçekleştirebilirse H. P. yi tıpkı muhalefet yılla olduğu gibi uyanık, aydınlık, u efkârla ve basınla münasebet

Süreyya Koç
Teşkilâtla vuruşacak

iyi tanzim etmiş, fikrî çalış lan ve bunun seviyesi yüksek.teşkilâtla temasını yola koymuş parti haline getirebilirse Tür! bu en büyük siyasi teşekkül çekten kurtulacaktır..

İstikbal, bu bakımdan ki görünmemektedir.

İzmir

Sigaramın dumanı..

Sabahın alaca karanlığıydı. sunun yakasını kaldırmış yaşlı adam elindeki zarfı aç;

"— Bizim fiyatımız 14 li di,

Kalabalık evvela inanmamış göründü. Şöylece bir durdular .Sonra birdenbire bir uğultu koptu ve sevinç sayhaları karanlığa karıştı. Toplanan kalabalık bir ağızdan:

— Ya., ya., ya., şa.. şa.. şa.. İsmet Paşa çok yaşa.." diye bağırmağa başladılar. Bütün bunlar birkaçç dakika içinde olup bitti ve kala* ılık ellerini uyuşturarak, uykulu gözlerinde sevinç, ağır ağır dağıldı.

Hadise haftanın başında pazartesi günü saat 8 sıralarında Değirmendere Bucağının Tekel Müdürlüğü önünde cereyan etti. Zarfı açan Tekel Başeksperi, kalabalık tütün ekicileriydi. Tütüncüler 'kaç günden beri biraz evvel al kları haberi beklemekte ve kahvede uyuklayarak günleri geçirmekteydiler. Sevinç, fiyatın iyi testinden ileri geliyordu. 14 liralık değer biçme, piyasayı deliye döndürmemiş tütün ekicilerini ummadıkları müjdeyle karşı karşıya bırakmış

Zira, bu yıl Ege Ekici Tütün piyasının bir ay önceden açılmasına karar verilmesi tütün ekicilerini -saerı 300 bini aşkın oldukça büyük işa sürüklemişti. Hele ortaya

Muammer Erten
Genç Gençlik Başkanı

atılan söylentiler müstahsilini keyfini adamakıllı bozmuştu. İlk söylenen ve pek fazla tutan, Tekelin bu yıl baş fiyat olarak 10 lirayı tesbit edeceği, bu fiyatın üzerine bir kuruş Çıkılmayacağıydı. Bu, tütün ekicisinin ölümü demekti. Gerçi tüccarın alacağı tütünle zarar kapatılmağa Çalışılacaktı ama, tüccar Tekele nazaran son derece cüzi miktarı mübayaa ediyordu.

Ancak, söylenti sahiplerinin hesabı yanlış çıktı. Hükümet piyasayı açarken 14 lira gibi bir fiyat tesbit etmiş, üstelik tüccara bir kısıtlama yapmamıştı. Zira büyük balonlar* dan birisi de tüccarın baş fiyatın üzerinde bir fiyattan mal alamayacağıydı.

Pazartesi sabahı, Egenin Sİ bölgesinde ilan edilen baş fiyatın en yükseği 14 liradır. Egenin en iyi kalite tütününün yetiştiği bölgede -Değirmendere- bu fiyat bomba tesiri yapmıştır. Diğer bölgelerde fiyat 13.50'dir.

Eyvah ne yapacağız..

Tekelin verdiği fiyat tüccar arasında büyük bir panik yarattı. Ta* tirler aralarında toplandılar ve mübayaaya girmemeğe karar verdiler. Tüccarın telâşı, tütün ihraç fiyatlarının birbuçuk dolar olarak dondurulduğunun bilinmesidir. Böyle bir durumda tüccarın mübayaası sa-

1600 kişi bir araya gelince..

Kurultay, vatandaş üzerinde, hiç bir ciddi iş yapmadığı intibaını bırakarak dağıldı. Bunun daha da fenası var: Çok kimse, Kurultayın sadece sen - ben kavgaları yaparak dağıldığına kanidir.

Hadiselerin esasına inilmediği ve gazete manşetleri üzerine görüşmüşler bina edildiği takdirde intiha doğrudur. Ancak Dörtler Meselesini bir isen - ben kavgası olarak mütalâa etmek, hadiseleri pek basite irca etmektir ve eğer bir hususi maksat güdülmüyorsa biraz saflıktır. Bu, artık çok kimse anlamıştır ki, esaslı bir politika tâyini işi olarak ele alınmıştır ve siyasi hayatımız içinde C. H. P. nin yerini tâyin etmiştir.

Buna rağmen Kurultay, en ciddi ve aklı başında kimseleri dahi tatmin etmemiştir. Neden? Çünkü biz, bu çeşit toplantılardan, bu çeşit toplantıların veremeyeceği şeyleri bekliyoruz. İstiyoruz ki 1600 kişi toplansın, uslu akıllı konuşup memleketin bütün meselelerini hal-etsinler, bir politika tâyin etsinler, hiç bir çekişmeye yol açmayan cinsten seçimler yapılsın, Jefferson'a veya Monnet'ye parmak ısırtacak tarzda siyasi, iktisadî beyannameler yayınlansın, evli evine köylü köyüne dönsün. Dünyanın bir tek memleketi yoktur ki bir araya gelen 1600 kişi, 1600 politikacı böyle bir şey yapabilsin. Nerede kaldı bizde, bu çeşit 1600 kişi?

İmkânsız istenince, hayal sukutundan tabii ne olabilir ki?

Kurultayın menfi akisler yaratması, önce Genel Merkezin fikir bakımından hazırlıksız gelmiş olması yüzündendir. Fikirle alâkalı tek çalışma, Coşkun Kırca tarafından okunan -ve, aşağı yukarı Coşkun Kırca tarafından hazırlanan- Ana Hedefler Raporu olmuştur. Partiye bir politika istikameti veren bu tek ciddî beyanname, alelusul "Komisyon"a -yani, Parti Meclisine- havale edilmiştir. Bunun dışında, Dörtler Meselesi bu kadar alevli haldeyken bir başka işin alâka çekmesi eşyanın tabiatına aykırı bulunmaktaydı.

Kurultayların, siyaset hayatımızdaki rolü ve yeri önce bir güzel tesbit edilmelidir. 1600 kişi, bu! Bin tanesi onar dakika konuşsa 10 bin dakika eder. Yani, aşağı yakarı yedi tam gün.. On dakikada ise hangi fikir söylenir, savunulur, sefere kavuşturulur, insaf ile düşünmek lâzımdır..

1600 kişilik parti kongreleri bir tek şey içindir: İdareci takımının icraatından memnun olup olunmadığının anlaşılması ve yeni takımın seçilmesi! Bizim, yanlış olarak Kurultaydan beklediğimizi aslında o takım yapacak, BİT sonraki Kurultaya bunun hesabını verecektir.

Hürriyet mücadelelerinin yapıldığı devirlerde 1600 kişilik toplantılar his Ve heyecan fırtınası halinde geçer, vatandaşların yüreğinde alevler yakar. Böyle bir mücadeleye mahal olmayınca, işte bu şekilde, sudan çıkmış balığa döner.

Şaşacak ne var? Hadiseye doğru teşhis koyup ona göre çare aramak lâzımdır.

Bir Adam Aranıyor

Birr gün, C.H. P. nin başına bir adam geçecek ve eski partiyi küllerinden silkeleyip onu yeni Türkiyenin temel partisi yapacaktır. Bugünkü Türkiye yeni Türkiye demek imkânı yoktur. Ama bugünkü Türkiye es?, ki Türkiye de değildir. • Demokrasiyle başlayan cereyan 27 Mayısta, kim ne derse desin bir dönemeci dönmüştür, şimdi, her şey gösteriyor ki bir intikal devrini geçiriyoruz. İsmet İnönünün şahsiyeti, dalgalı denizden selâmet kıyısına çıkmayı sağlayacaktır. Ancak ondan sonra, önce C. H. P. ni ve ondan sonra, onun vasıtasıyla memleketi bir başka elin alıp ileri istikamette yürütmesi lâzımdır. C. H. P. de, Türkiye de bu elin sahibini henüz bulamamıştır.

İnsanların kaderi çok zaman hadiselere, hadiselerin neticesi insanlara bağlıdır. İstiklâl Mücadelesi zarureti olmasaydı, Mustafa Kemal Büyük Atatürk olur muydu, bilinmez. Mustafa Kemal olmasaydı, İstiklâl Mücadelesi bu neticeyi' verir imiydi, o da bilinmez. Bilinen, hadisenin ve adamın 1919 Türkiyesinde birbirini bulmuş olduğudur.

Bugünün Türkiyesi, adamını arayan bir ortamdır. Şartlar, çıkarak adam için tarifsiz,kolaylıklar taşımaktadır. Memleketin en büyük, köklü partici ilerici hareketler için, iştiyak dolu hazır beklemektedir Engin tecrübesi ve yardımcılığıyla İsmet İnönü vardır. Vatanın kaderinde söz sahibi bütün iyi niyetli insanlar, suya kavuşmuş susuzlar gibi olacaktır. Zira karışıklıktan, huzursuzluktan, adamın adam çıkmamasından, ikide bir ümitlerin kırılmasından bütün umumi efkâr bezmiş haldedir ve tutunacak bir dalı sevinçle karşılayacaktır Tâ ki lider kumaşından yapılmış o adam, bu vasıflarını belli eder tarzda, demokratik rejimin içinden, fırlayıp başa geçsin..

Lider olmanın, şef olmaktan güç bulunduğuna şüphe yoktur. Onun için bizde şefliğe heveslenenler çıkıyor, fa kat lider vasfı gösterene pek rastlanmıyor. Türkiye şeflik devrini geride bıraktığından -Menderes, bu basit teşhisi koyamadığından mukadder akıbetiyle karşılaşmıştır- birinci kategorinin mensupları için ne bugün, no yarın bir şans vardır. O bakımdan, liderlik yolunun çetin mânilerini aşıp başa geçmekten ve demokrasinin icaplarını hiç kulak arkası etmemekten başka çare yoktur.

Toplumların, bir insanı lider olarak kabul etmeleri elbette kolay değildir. Ona neler yapılmaz, neler söylenmez, ne haksızlıklar edilmez. Beşerin bütün kötü tarafları, aç kurtlar gibi onun üstüne saldırır. En yakınlar, birisi biraz yükselince onun aleyhine döner. Sırta bıçak darbesi bıçak darbesini takip eder. Bunların hepsini göze almak, göğüs germek, haklıların inancıyla savaşmak, merdiveni ağır ağır, ama kendinden emin adımlarla tırmanmak, etraftakileri bir bir geride bırakıp yükselmek lâzımdır. Demokratik rejim bir ekip çalışması demek olduğundan, sivriliş "eşler arasında sivrilme" olacaktır. Lâtinlerin "primus inter pares" dedikleri şey.. Zira bir Demokraside, liderin en dehşetlisinin kalitesiz bir ekiple yapabileceği fazla değildir. Kötü ekip, liderin başını çabuk yer. Yüksek evsafta kimselere Üstünlüğü kabul ettirtmek ise sabır, azim, metanet, cesaret ve çok kalite ister.

C. H. P. de İnönünün yaptığı, partiyi ele geçirip onu macera yollarına sürükleyebilecek demagogları bertaraf etmiş olmaktır. Bu, iyilere bir yardımdan, yolun temizlenmesinden ibarettir. İnönü, fırsatı vermiştir, fırsatı ortaya çıkarmıştır ve istikameti göstermiştir. Liderin, mutlaka kendi kendine belirmesi lüzumu vardır. Belirmemiş olan budur.

C H. P.'nin talihli bir parti olduğu söylenemez. İnönüden sonra partiyi alıp, makbul istikamette ilerletecek bir değil, iki halef belirmiştir: Barutçu ve Aksal. Birini ecel almıştır.Ötekini rahatsızlık,çok şanstan mahrum bırakmıştır. Bu, Aksalın olduğu kadar memleketin ve C. H. P. nin de talihsizliğidir. Bunun yanında Aksal, çetin şartların bir mücadeleci lideri olmaktan çok rahat şartların başarılı devlet adamıdır.. -

Bu buhran, Turhan Feyzioğlunu çıkarabilirdi. Turhan Feyzioğlunu öldürmüştür. Postacının kapıyı iki de* fa çaldığı söylenir. Feyzloğlunun kapısı, yirmiiki kere çalınmıştır. Ama. bilgiden namuslu ihtirasa her vasfa malik sanılan politikacı, "Hadiselerin Adamı" olmak vasfının v'sine malik olmadığını yirmiiki kere belli etmiş, cesaretini süratle kaybetmiş, güçlüklerin altında ezilmiştir. Son fırsat Feyzioğlunu "primus inter pares" yapabilir, C. H. P. ni canlı, dinamik, seviyeli, araştırıcı ve prensipli, ruh dolu,' hayat dolu "bir teşekkül haline getirebilir, küllenmiş ateşi canlandırabilirdi. Feyzioğlu, kaçtı. Anlaşılıyor ki "İyi ikinciler", kolay "birinci" olamıyorlar. Feyzioğlu, artık o adam olamaz. '

Turhan Feyzioğlu

Şimdi, iddiasız ama iyi niyetli, bu günkü lideri anlamış ve onun güveni ne sahip, politika ahlâkı kuvvetli, gıllıgışsız, iyimser, hattâ bu yüzden gerçek duruma doğru teşhis imkânını, her zaman koyamayan Kemal Satır, Genel Sekreter olarak parti mekanizmasının başındadır. Etrafında iyi ve kuvvetli bir ekip vardır. Buekip, C. H. P. nin üzerindeki külleri Bükebilecek midir?

İnşallah!

Ama C. H. P. halâ adamım beklemektedir. Bu adam, C H. P. sallar rından mutlaka yolunu bulup çıkacaktır.

Orhan Öztrak

Kazanç hanesi

Demokrasi, bir bakıma sürprizler rejimidir. Siyaset hayatına atılmış İnsanların kumaşlarını, bu rejimden daha iyi hiç bir şey ortaya çıkaramaz. Şeflik sistemi devam etseydi, bir Nihad Erimin hüviyeti kolay anlaşılabilir miydi? Nitekim bizzat o devrin Şefi, İsmet İnönü, son hâdiseler sırasında kendisine "Canım, herkesi affedersiniz, Nihad Erimi de affedin!" diyenlere Kurultayın komisyonunda ve bu konuyu ele aldığı Meclis Grupu toplantısında şöyle demiştir:

"— Ne affı? Ben Nihad» müteşekkirim. Ona karşı, sadece minnet duyuyorum. Benim Nihadı yetiştirmek istediğim, onu himaye ettiğim, ona yardım ettiğim, ona halefim gözüyle baktığım kimsenin meçhulü değildir ki.. Benden sonra C. H. P. nin başına onu düşündüğüm, herkesin bildiği bir şeydir. Ama maazallah, çapının bu olduğunu belli etmeseydi de ben ölseydim ve sizin başınıza onu bıraksaydım, sonra o da ilk çıkan güçlükte yelkenleri indirip sizi bırakmaydı, siz bana nasıl beddua ederdiniz» arkamdan neler söylerdiniz! Nihada, bu yüzden ebediyen minnet borçluyum. Af ne demek?"

İsmet Paşanın asıl alacaklısı, demokratik rejimdir.

Ama demokratik rejimin, bu bakımdan sadece mahzuru yoktur. Demokratik rejim, bazı tatlı faydaları da beraberinde getirmektedir. İlk Koalisyon Hükümeti, C.H.P. ne gerçekten yüksek ölçüde iki "Bakan kumaşından adam'[4] kazandırdı: İhami Sancar ve Bülent Ecevit. İkinci Koalisyon buna iki yenisini ekledi: Ferit Melen ve Orhan Öztrak. Düşünmek lâzımdır ki hele bu sonuncuların Bakan oluşları sırasında» bu mecmuayı idare edenler dahil, çok kimse dudak bükmüş, "Hey Allah!." diye kafa sallamıştır. Ama seçimi yapan Başbakanın teşhisi daha doğru çıkmıştır.

Bütün piyasa, bir "Maliye Bakanı" bulduğundan dolayı huzurludur ve güven duymaktadır. Zira herkes bilmektedir ki Ferit Melen bir meselenin doğruluğuna inandı mı, onu yapar. Yapacağını yapar, yapmayacağını söylemez. Mesele budur.

Simdi, kırmızı yanaklı, genç Orhan Öztrak hakkında her yerden eş intibalar geliyor. Konuştuğu herkes üzerinde, elini attığı her işte müshet kanaat uyandırıyor. Tıpkı Bülent Ecevit gibi mahcup, mütevazi, sade ve dürüst. Ama nasıl işçiler Ecevitte bir "Çalışma Bakanı" bulmuşlara, Öztrak da kendisiyle işi olanlardan "Devlet kapısının dert kapısı olduğu" intibaını siliyor, bir genç takımın devlet işini bambaşka zihniyetle gördüğünü, aldığını belli ediyor.

Bir yılda dört devlet adamı kazanmış bulunuyoruz. Bu, karanlık madalyonun aydınlık yüzüdür ve küçümsenecek bir ilerleme değildir.

dece zarar hanesine kaydedilebileçektir.

Ama bilinen başka şey, Mavi Küf denilen hastalığın bu yıl Egeli tütüncünün canına okuduğudur. Afet tütünleri kasıp kavurmuş, ekici ikinci bir ekim yaparak masrafım varı yarıya arttırmıştır. Bir yıllık emeğin karşılığı bu fiyattan aşağı olduğu takdirde, ekici aç kalabilirdi.

Baş fiyatın 14 liradan ilân edilmesi, piyasayı altüst etti. Tüccar el attığı yerde 15, 16, hattâ 17 liraya kadar çıkıldığını görüyor, meyus geri dönüyor, tütün ekicisi de arkasından kıs kıs gülüp "Nihayet kıstırdım seni" diyordu.

Piyasada ekici lehine gelişen hava Tekel Bakanının İzmirde yaptığı basın toplantısıyla birkaç kere daha arttı, Öztrak ekicinin elinde bulunan 53 milyon kilo tütünün tek yaprağına kadar alınacağım ve en ücra köşelere varacak vasıtaların ve eksperlerin hazır bulunduğunu açıkladı. Bu sözler, ekicinin tebessümünü arttırırken, tütün piyasası parazitlerinin kulağına kar suyu kaçırmağa kâfi geldi. Şimdi ekicinin ayağına giden ve eski alışkanlıklarıyla fiyat veren tüccarın aldığı cevap şudur:

"—• Bu fiyata vermeyiz.. Devlet baba sağolsun.. Elimizde kalacak değil ya, elbet satarız.."

Başka telâşlılar

Egede politikanın birinci derecede ibresi olan tütün bazı politikacıları da telâşa düşürdü. AP'li milletvekili ve senatörler İzmire gelirken verilecek fiyatı bilmediklerinden oldukça ileri gitmişler ve ekiciye alabildiğine palavra sıkmışlardı

O gün, Tekel Başmüdürlüğü odasını Manisa ve İzmir Milletvekilleriyle, senatörleri doldurmuştu. Başmüdürün masasına Şinasi Osma kurulmuş, Nihat Kürşad, Şükrü Akkar, Hilmi Onat, M. Ali Aytaç odanın orasına burasına serpilmişlerdi. Kadri Özek istifa ettiği partili arkadaşlarına mülâki olunca sohbete girişildi. Ancak tütün hakkında ağızlara bir tek kelime alınmadı. Anlatılanlar AP'nin içi, CHP'nin Kurultayı ve tabii cunta hikâyeleriydi'.'

Sohbetin ağırlığını Osma ele geçirdiğinde derhal en önemli konuya temas etti ve Türkiyede bir Spor Bakanlığının lüzumunu en ince teferruatına kadar anlattı.

Daha sonra da muhakkak tütünden bahsedilmesi gerektiğini anlamış olacak ki o konuya temas etti ve odaya gelmiş olan Öztraka:

"— Bakan bey, geçen yıl Tekel Bakanı buradakilere ikişer paket

Çamlıca hediye etmişti, siz ne yapaçaksınız?" diye sordu..

Piyasa ve istihsal

Tütün piyasasından çekilmenin faydasız olduğunu anlayan tüccar ikinci gün piyasaya avdet etti.

İkinci günün sonunda tüccarın mübayaa ettiği miktar ancak yarım milyon kilodur. Buna karşılık Tekel 3 milyon kilonun üzerinde mubayaada bulunmuştur. Tekelin bu yıl asgari 30 milyon kilo tütün mü--aya etmesi beklenmektedir. Bu Ege tütün ekicisinin cebine 200 mil" yon liranın girmesini sağlıyacaktır. Bu para şimdiye kadar alınanların üstündedir. Halbuki Ege tütüncüleri bu yıl her yılkinden 27 milyon kilo az tütün -Mavi Küf dolayısıyla yetiştirebilmişlerdir.

•Bu satırların yazıldığı sırada Egeden gelen haberler, şu merkezdedir: Tütün alıcısı tüccar piyasayı boykot etmiştir. Ne var ki. Tekel İdaresi bu kuru gürültüye pabuç bırakmamıştır. Tekel Başmüdürü verdiği bir beyanatta Tekelin son yaprak tütüne kadar mübayaaya devam edeceğini bildirmiştir. Egede tütün müstahsili şimdi haklı olarak haykırmaktadır:

"— Ya, ya, ya, şa, şa, şa! İsmet Paşa Hükümeti, çok yaşa.."

Değirmendere müstahsili neticeleri bekliyor

"Yaşa, be Paşa!"

Zabıta

Atma, Recep!

"Bu hafta içinde Selânikteki yunan makamları, karşılarında gene bir türk görünce suratlarını buruşturup:

"— Eee, artık çok oldu!" diye söylenmekten kendilerini alamadılar.

Tıknaz, sevimsiz Reşat Akşemseddinoğludan sonra İstanbul - Edirne treni Pityondan geçerken atlayıp yunanlılara sığınan türk bir genç, yakışıklı adamdır. Adı, Selâhaddin Enginerdir. Türk Hava Kuvvetlerinde üsteğmendir. Tren Pityon istasyonuna geldiğinde, kondüktörlerle kısa bir mücadeleden sonra yunan toprağına ayak basmış, Pityondaki yunan makamlarına teslim olmuştur. Yunanlılar da kendisini, usulleri gereğince dogruca Selâniğe göndermişler, askeri makamlara vermişlerdir. Selâhaddin Enginerle temas edenler, şayanı hayret derecede kurnaz ve soğukkanlı Reşat Akşemseddinoğlunun aksine, karşılarında şaşkın, anormal olduğu muhakkak, bir söylediği bir söylediğine uymaz bir adam buldular.

Enginer, Edirnede vazife görmekte olduğunu, tevkif edilmek üzere bulunduğunu, bunu anlayınca Türkiyeden kaçtığını söyledi. Sözlerine kuvvet vermek için de memleketinde, son günlerde, şimdiki rejime muhalif diğer bazı subayların da tevkif olunduklarını anlattı. Netice olarak, siyasi mülteci -sıfatıyla kabul edilmesini, Mülteciler Komitesinden gerekli yardımın sağlanmasını ve Amerikaya gitmesine izin verilmesini istedi!

Yunanlılar, Türkiyede böyle bir hâdisenin cereyan etmediğini, hiç bir subayın tevkif edilmemiş olduğunu bildikleri için tuhaf tavırlı Üsteğmen Selâhaddin Enginerin beyanlarına şaştılar. Hele bu çapta bir önemle takip edilmesine hiç mâna vermediler. Buna rağmen seslerini çıkarmadılar ve tahkikata giriştiler. Bu arada, türk makamlarının fikrini almaktan da geri kalmadılar. .

Madalyonun gerçek yüzü

Selâhaddin Enginer adı,-bilhassa arkadaşları arasında bir aşk hikâyesini gözler önüne getirdi, Selâhaddin Enginer bundan bir müddet önce staj yapmak üzere Amerikaya gitmişti. İşte bu yepyeni âlemde başından geçen) bir aşk macerası aklı kıt hava üsteğmeninin Pityonda trenden atlamasına sebep oldu. Bir tesadüf eseri olarak tanıştığı Patricia adındaki amerikalı genç kız genç havacının kalbini öylesine çeldi ki Erginer amerîkadan ablasına yazdığı fakat göndermediği mektupta aynen şöyle diyordu:

"Ablacığım, burada delicesine âşık olduğum bir kız için. intihara karar verdim. Böyle hareket etmeğe] mecburum. Sen babama vaziyeti izah edersin".

Daha sonra Erginer yurda döndü fakat aşkını bir türlü unutamıyordu Doğrusu istenirse atom ve füze çağında Romeo - Jülyete taş çıkartan bu aşk macerası rastlanır gibi değildi. Nitekim Erginer de aşkından çılgına döndü. İşin bundan sonrası malûmdur. İlgili merciler Erginerin halini beğenmediler ve müşahede al tına aldılar. Bir müddet sonra d' ordudan çıkarıldı. •

İşte basında hayli yer bulan havacının hikâyesinin tek ilgi . çekici tarafı bu garip ve ar rastlanır aşkından başka bir şey değildir. .

A. P.

Kırık kâseden sesler.

Turhan Bilgin asansörde rastladı) .Muhittin Güvene:

"— Saat 17.30 da Grup var., man gelin" dedi. Güven genç millet vekiline gülerek cevap verdi:

"— Merak etme Turhan.. Merak etme.. Unutmuş değilim.. Orada olacağım.."

İki AP'li politikacının, gülümseme

lerindeki birleşme. AP Grupundaki bir meselenin müzakeresinde müşterek hareketlerinden doğuyordu. Müzakere edilen konu, "11 Havacı Subay Olayı" hakkında AP'nin hareket tarzının ne olacağıydı.İki fikir çarpışıyordu. Bir grup -Irkçı Ekalliyet- Hükümet hakkında gensoru açılmasını istemekte ve bunda ıs--ar etmekteydi. Diğer bir grup ise gensorunun mahzurlarından dem vurarak meselenin genel bir müzakere ile halledilmesini ve müzakerelerin de gizli olmasını savunuyordu. Çalışma buradan doğuyordu. Ufak bir grup ise bu meseleyle ilgilenmemek gerektiğini, işin Hava Kuvvetlerinde ir iç mesele olduğunu söylüyordu ama kimsenin bu sözlere aldırdığı yoktu.

AP'de bu konu yeni ele alınmış değildir. Ancak CHP Kurultayında söylenenler AP'lileri hızlandırmış ve in üzerine eğilmek için Irkçı E" hilliyet mensuplarını faaliyete geçirmiştir. Basın da, maksat sahiplerine cesaret vermiştir.

11 havacı subayın Hava Kuvvetrindeki faal görevlerinden alınmasıyla haşlayan olayın hemen akabinde AP idarecileri -Irkçı Ekalliyen tazyikiyle-- harekete geçti. Genel İdare Kurulu toplantıya çagırıldı.Toplantılar tam altı gün devam etti. Sabahlara kadar çalışıldığı dalu. İlk varılan karar Başbakan ve cumhurbaşkanıyla bir temas yapılmasaydı. AP'li dört kişilik bir he-

Muhittin Güven
Bir o yandan, bir bu yandan

yet Genel Başkanları Gümüşpalanın da katılmasıyla evvelâ İnönüyle konuştular.

AP Heyetinin Başbakanla yaptıkları konuşma kendileri için oldukça faydalı oldu. Bilmedikleri bazı gerçekler İnönü tarafından heyete anlatıldı ve durum tam manasıyla olmasa dahi dikkatli bir beynin anlıyabileceği şekilde kendilerine izah edildi.

Heyetin Cumhurbaşkanı Gürselle yaptığı temas daha enteresandır. AP'li heyet Gürselle yaptıkları konuşmalardan, doğrusu istenirse daha memnun kaldılar. Cumhurbaşkanı, İnönünün söylediklerini söylediyse da aradaki küçük fark AP'li Irkçı Ekalliyet için dayanak noktası oldu.

Tabiatıyla Gümüşpala da Irkçı Ekalliyetle beraber olmakta bir beis görmedi.

AP Genel İdare Kurulu bundan sonra çalışmalarını iç ve dış istihbarata teksif etti.

İç istihbarat olarak gazete kupürlerini -bu olayla ilgili kupürlerdikkatle kesti. Dış istihbarat olarak da BBC'nin yayınlarıyla bazı yabancı gazetelerde çıkan haberleri itinayla derlediler!

Bütün bu bilgiye AP'nin kulağı Gökhan Evliyaoğlu Beg'in 22 Şubatçılar yönünden getirdiği bilgi de eklenince, herşey hazır oldu.

Genel İdare Kurulu bu hazırlıktan sonra işin politik yönü üzerinde çalışmalara başladı. Cevat Önder Beg ile Saadettin Bilgiç Beg bütün güçleriyle bir gensoru açılmasını savundular. Böylece Hükümet de zayıflıyacak, belki de düşecekti! Sonrasına gelince, orasına rüfailer karışıyordu.

İki Hadise, İki Yol

Selanik Mıntıka Mahkemesi, bu hafta, Kraliçe Frederikaya hakaretten sanık olarak yargılanan Hükümet taraftarı Eleftheros Laos gazetesinin sorumlu müdürü Anastasyo Nastosu beraat ettirdi.

Yunanistandaki bu basın dâvasının, bize ışık tutan bir önemli tarafı vardır. Bir adam bir söz söyler. Adam, sözünün adamıdır. Söyledikleri haber mahiyetindedir. Gazeteler, adamı tutsunlar veya tutmasınlar, sözlerini yazmak zorundadırlar. Savcılık, adamın demecinde suç örür. Adamın yakasına yapışır. Ama adamla birlikte gazetelerin sorumlularının da.. Gazete bunu hangi maksatla yazmıştır, adamın sözlerini mi yaymaktadır, probaganda mı yapmaktadır, yoksa en basit gazetecilik grevini mi yerine getirmektedir? Gazetenin tutumu, yayınları, havası hiç kaale alınmaz ve suç sözün sabiyle birlikte bir takım adam mahkeme huzuruna çıkarılır.

Tabii bu, her şeyi dejenere eder, kaş yapayım derken gözün çıkmasına yol açar.. Ynnanistanda da bu oluştur.

Kraliçe Frederika aleyhindeki yazı, Atinanın iki muhalif gazetesinde yayınlanmış, bunlar aleyhinde dâva açılmış, gazeteler mahkûm olmuşlardır. Atina Mahkemesi, yazıların hakaret kasdıyla yazıldığım sabit görmüştür. Eleftheros Laos, bu yazıyı nakletmiştir.

Sorumlu Nastos, durumunu güzel güzel ve açık şekilde Selanik Mahkemesine anlatmıştır. Demiştir ki:

"— Muhalefet, Kraliçeye çamur atmak gayreti içindedir. Ben, bu teşebbüsü teşhir maksadıyla yazıyı iktibas ettim. Yazıyı iktibas etmeden, durumu okuyucuların gözleri önüne nasıl serebilirdim?"

Yazıda, Kraliçe Frederikanın annesinin -Alman imparatoru II. Wilhelm'in kızıdır- Almanyanın Hanover şehrinde zaruret içinde yaşadığı, Kraliçenin annesine hiç bakmadığı belirtilmektedir.

Selanik Mahkemesi, Nastosun yazıyı kötü bir maksat gütmeyerek yayınladığını kabul etmek suretiyle basın dâvaları konusunda bir ışık getirmiştir. Gazetecilik görevinin ayrı, bazı kimselere borazanlık etmenin başka şey olduğu böylece Yunanistanda anlaşılmıştır.

Bundan, bizde alınacak ibret dersi vardır.

Ancak, 'Genel İdare Kurulu sorumluluğu tek başına üzerine alamadı. Grup İdare heyetleriyle müşterek bir toplantı talebinde bulundu ve talep kabul edildi.

Haftanın başında pazartesi günü üç grup, A.P. Grup İdare Kurulu odasında bir araya geldiler. Müzakereler çetin ve karşılıklı çatışmalar la geçti.

Saadettin Bilgiç ile Önder malûm gensoru üzerinde fikirlerini savundular. Karşılarına Turhan Bilgin' ile Haldun Menteş çıktı. İki genç milletvekili meseleyi 11 Subay Olayı olarak almadılar. Daha genişlettiler ve rejim meselesi olarak savundular.

Cevat Önder

Bir beg daha

Gensoru isteklilerinin düşüncesi neydi? Bu mesele Hükümet meselesi miydi, rejim meselesi miydi? Burada Hükümetle, Parlamento dışı kuvvetleri karşı karşıya bırakmak mı lâzımdı, yoksa icap ederse Hükümetin yanında mı kalmak gerekiyordu?

Bütün bu suallerin cevabını iki milletvekili kendileri verdiler ve fikirleri taraftar topladı. Sonuç, bir rapor hazırlanarak grupa sunulması şeklinde oldu.

Raporu Önder, İskender Cenap Ege ve Abdurrahman Yazgan hazırladılar. Meseleleri ortaya koyup iki fikri anlattılar ve böylece AP Grupuna sundular.

Pala Paşa mı? Fikri yok.,

Grup diğer müzakerelerden daha eğlenceli oldu. Evvelâ bu işin tartışılmasında fayda görmiyenler bir çıkış yaptılar. Ziya Uğurun verdiği önerge kabul edilmeyince, bu kanıda olanlar kenara çekilmeği uygun buldular. Genel Müzakere açılması hususunda Güven taraftar toplayan bir konuşma yaptı. Güvenin konuşmasının ana hatlarını, meselenin büyücek bir açıdan ele alınması gerektiği ve bu tip olaylara Parlâmento olarak karşı koyma yatana gidilmesi lüzumu teşkil etti. Güven konuşmasının sonunda bazı kuvvetleri karşı karşıya bırakmanın faydâsızlığını, bunun AP'nin zararına olacağını ve muvaffak olunamazsa samanın aleyhlerine işliyeceğini belirtti.

Gene Turhan Bilgin Grupta yaptığı konuşmada biraz daha politik davrandı. Bir Hükümet buhranı yaratılmasının AP aleyhinde tecelli edicek bir olay olacağını, en azından getirilmesine çalışılan Genel Affın birkaç ay geriye veya sonsuza atılacağını söyledi. Bilginin bütün konuşması bir yanaydı ama AP'li milletvekillerinden çoğu son şık üzerinde büyük bir hassasiyetle durdular.

Günün en önemli olayını, Gümüşpalanın bütün olup bitenler hakkında ne düşündüğünü arka sıralardan bir milletvekilinin sorması teşkil etti. Pala Paşanın yerine Cevat Önder kürsüye gelerek:

"— Paşanın yanındaydım. Beni bu konuda cevap vermeğe memur kıldı. Kendisinin bir,fikri yokmuş" dedi.

AKİS - 702

Gülüşmeler Pala Paşanın kulağına kadar gelmedi ama Irkçı Ekalliyet buna ziyadesiyle kızdı. Aslında Önderin demek istediği, Gümüşpalanın ekseriyetin fikrine yatacağı, "lider" olarak AP içinde birşey söylemek istemediğiydi! Gümüşpalanın liderlik anlayışı da buydu.

Tereddüt..

AP Grubu salı günü bir karara varamadı. Sebep havanın biraz

Turhan Bilgin

İhtiyatlı bir zat

yoklanması, karşı kuvvetin bu konuda nasıl bir hareket tarzı takınacağının öğrenilmesi lüzumudur.

Ertesi gün sabahleyin toplanmak üzere ayrılan AP'liler, çarşamba sabahı bir araya gelemediler. Toplantı 17.30'a bırakıldı.

Aynı gün bu konuda, İnönü Sunayla görüştü ve Meclisin dağılmasını müteakip Bakanlar Kurulunun Mecliste bir toplantı yapacağını Kabine arkadaşlarına bildirdi.

Çarşamba günü saat 17.30 da toplanan grupta ise, umumi" müzakere âçılması tezi galip geldi.

İKTİSADİ VE MALİ SAHADA

Bütçe

Hodri meydan!

Uzun boylu, kır saçlı, topluca adam etrafını saran gazetecilere gülümseyerek:

"___Biz olsak 1 milyar lirayı toplardık diyorlar. Eğer bunu yapacak adam varsa gelsin, iste meydan" dedi.

Olay bitirdiğimiz haftamın başında, B.M.M'nin üst katında, Bütçe Karma Komisyonu müzakerelerinin yapıldığı geniş odada geçti. Uzun

T. B. M. M. de bütçe çalışmaları

Büyük başın büyük derdi

boylu kır saçlı adam Maliye Bakanı Ferit Melendi. Meleni böylesine iddialı konuşmağa sevkeden konu, zirai kazançların vergilendirilmesiyle ilgiliydi. Gerçekten Plânlama çevrelerinde, zirai kazançların vergilendirilmesinde mevcut kıstaslar değiştirildiği takdirde 500 milyon liralık bir gelir elde edilebileceği kanaati mevcuttur. Maliye ise fikir olarak akla *yakın* gibi görünen bu teorinin tatbikat alanında başarı sağlayamıyacağım, zira tarım sahasında mahiyet hesaplarının hiç bir zaman kesin olarak tespit edilemiyeceğini ileti sürmektedir.

1963 yılı Bütçesinin- B. M. M. Karma Komisyonundaki müzakereleri bu hava içinde başladı. Ancak taraflar konu ile ilgili fazla bir şey söylemediler. Nitekim Maliye Bakanı Ferit Melenin Komisyona Bütçeyi sunarken yaptığı konuşma daha çok dünya ekonomisi ile ilgili oldu. Melen, iktisadi ortamın geniş bir tahlilini yaparak, Türkiyenin dünya ekonomisindeki yerini belirtti. Milletlerarası mübadelelerde zaman zaman meydana gelen dengesizliklerin müşterek çalışmalarla halledilebileceğine işaret ederek, son yılların en önemli iktisadi gelişmesini,Avrupadaki bütünleşme teşebbüslerinin başarı ile sonuçlanmasında ve böylece Avrupa Serbest Mübadele Birliğinin doğmasında gördüğünü söyledi.

Her şey Plân için

1963 yılı Bütçesi denk olarak bağlanmıştır. 5 Yıllık Plânın ilk yıl tatbikatını kapsamış olması da Bütçenin başlıca özelliğini teşkil etmektedir. Bütçe gerçekten,plânlı kalkınma hamlesini başarıya ulaştırma yolunda, milletin vergi gücünü bir ölçü dahilinde arttırma anlamanı taşıyan gelir tedbirleri ve dış yardımlar ile -eğer evdeki hesap çarşıya uyarsa- denk olarak bağlanmaktadır.

Ayrıca, Bütçe rakamlarıyla Plân harcama ve gelir hedefleri karşılaştırıldığı zaman bunların birbirleriyle uygunluğu kolaylıkla görülmektedir. Meselâ 5 Yıllık Plânda, genel ve katma bütçelerin, 1963 gelişme Cart Harcamalarına 2 milyar 600 milyar Ura ayrılması derpiş edilmiş ve bu husus 1963 Bütçesinde de aynen -hattâ 2 milyon lira fazlasıyla- yer almıştır.

1963 yılı Bütçesinin bir diğer özelliği de, üstün bir borç ödeme hüviyetidir. Zira birikmiş Devlet borçlarında, *geçen* yıla nazaran 307 mil" yon liralık bir artış vardır.

Memurlara yapılacak yüzde 15 nispetindeki zammı da kapsayan Bütçede, gelir tahminleri, Maliyece objektif esaslara ve ihtiyatlı bir pre-

vizyona dayanmaktadır. 12 milyar 82 milyon 498 bin 300 liralık bütçede özel fonlar ve tasarruf bonosu hasılatı ile birlikte iç kaynaklardan elde edilecek bütçe gelirleri 10 milyar 162 milyon lirayı bulmaktadır. Bütçe gelirlerinin 9 milyar 452 milyon 498 bin 300 liralık bir kısmı normal kaynaklardan, 2 milyar 630 milyon lirası ise özel kaynaklardan elde edilmektedir.

Gelişme Cari Masrafları adı altında toplanan 2 milyar 612 milyon lira Araştırma, Eğitim, Sağlık, Tarım ve Bayındırlık gibi sahalara tahsis edilmiştir.

Yatırımlar bu yılki bütçenin karakteristiğini teşkil etmektedir. Gerçekten gerek Bütçede ve gerek 5 Yıllık Plânın 1963 yılı tatbikatında gösterildiği gibi bu yılki yatırım hacmi 9 milyar 600 milyon lirayı bulmaktadır.

Yeni vergiler

Yıllık Plânın 1963 yılı tatbikatı ve dolayısıyla Bütçenin hazırlanmasın da karşılaşılan en büyük güçlüklerden biri, plânın uygulanmasındaki iç finansman yetersizliği oldu. Önceleri -Ziya Müezzinoğlunun Plânlama Müsteşarı olduğu sıralarda- 700 milyon lira olarak kabul edilen açık gittikçe genişleyerek 1 milyar 200 milyon lirayı buldu. Mesele, pratik ve kısa ömürlü hal çarelerinden ziyade sağlam kaynaklara dayanan bir gelir temin edilmesiydi. Bu sebeple; konulacak vergiler konusunda uzun uzun araştırmalar yapıldı, sürekli çalışmalardan sonra mesele -daha çok Maliye Bakanı Ferit Melenin gayretleriyle formüle edilebildi Bu konuda en büyük tartışmalar zirai kazançların vergilendirilmesi etrafında koptu. Plâncılarla Maliye arasında vergilendirme ve muafiyet kıstasları konusunda bir türlü anlaşmaya varılamıyordu. Zirai sahanın genişliği, mahsulün vergilendirme limiti konusunda her iki taraf da ayrı ayrı rakamları ileri sürmekteydiler. Nihayet Maliyenin görüşleri üstün geldi. Zira tatbikat bir takım ön görüş ve teorilerin dışında hiç umulmadık neticeler veriyordu. İşi sağlam kasığa bağlamak isteyen maliyeciler şimdilik asgari bir rakamla iktifa edilerek elde edileceğini umdukları gelirden emin olmak istediler.

Böylece tespit edilen rakamlarda, Şefik İnanın tasarısındaki Marjinal Fayda Teorisinden ilham alınarak vazedilen sisteme pek iltifat edilmedi. ' Hazırlanan tasarıya göre, zirai kazançlardan alınacak *vergi* **100 milyon lirayı** bulmaktadır. **Ancak** Devlet Plânlama Teşkilâtı çevrelerinde hâkim olan kanaat "bu tasarı ile 50 milyon liradan fazla vergi toplanamıyacağı" merkezindedir Onlara göre kıstasların **değiştirilmesiyle** 500 milyonluk **bir gelir elde etmek mümkündür.**

Ferit Melen
"Otur da, yap!"

Hazırlanan tasarılara göre munzam gelir getirecek diğer vergiler şöyle sıralanmaktadır:

Çay ve Köylü sigarası dışında bütün Tekel maddelerinden yeni vergiler alınacaktır. Vergilendirmede, maddelerin türlerine göre en düşük fiyatlıdan en yüksek fiyatlıya doğru kademeli olarak artan bir sistem takip edilmektedir. Böylece 200 milyon liralık bir ek gelir sağlanabilecektir.

Gazyağı dışında bütün akaryakıt maddeleri yeniden vergiye tabi tutularak 200 milyon lira, hiç bir muafiyet tanımadan ithal lisansları üzerinden yüzde 5 nispetinde resim almak suretiyle 250 milyon lira, ithal olunacak mamul petrol üzerinden alınacak vergi ile de 80 milyon lira sağlanacaktır. Bu verginin bir diğer yönü de Türkiyedeki ham petrol rafinerilerini teşvik etmek gayesini taşımasıdır.

Tasarılara göre, ayrıca hususi otomobillerden alınmakta olan vergiler yüzde 50 nispetinde arttırılarak 11 milyon lira, vergi matrahları içinde mütalâa ' edilen gayrimenküller şimdiki rayiç-üzerinden değerlendirilerek 15 milyon lira, radyolardan alınan vergiler 10 liradan' 25 liraya çıkarılarak 10 milyon lira, küçük esnaftan kazanç vergisi olarak 100 milyon lira, Tapu harçlarına yapılan zamlarla 25 milyon 'lira, memur' maaşlarına yapılacak samlardan alınacak vergilerle 100 milyon lira, Dahilî İstihsal Vergilerinde yapılacak değişikliklerle de 100 milyon liralık bir munzam gelir temini mümkün olacaktır. Dahilî istihsal maddelerinin vergilendirilmesindeki değişiklikler başlıca üç yöndedir.

1 — Tomruk satış bedelleri üzerinden yüzde 12.5 nispetinde alınacak olan vergiler.

2 — Özel teşebbüsün imal ettiği şarapların vergileri arttırılacaktır. Ancak bunun ne nispette olacağı halen müzakere edilmektedir.

S — Kibrit üzerinden alınmakta olan vasıtalı vergi de yüzde 100 nispetinde arttırılacaktır.

Tasarılarda belirtilen ve Hizmet Vergisi içinde mütalâa edilen P. T. T. ramlarının tahakkuk edeceği ise henüz şüphelidir. 100 milyon liralık bir gelir sağlayacağı düşünülen bu ramlar yerine başka bir verginin ihdas edilmesi düşünülmektedir.

Enflasyon umacısı

Yeni vergilerin açıklanmasından sonra iktisadi çevrelerde en çok konuşulan konu "Memleketin uzun

Ziya Müezzinoğlu
Kızgın damda kedi var

vadeli de olsa bir enflâsyona sürüklenip sürüklenmiyeceği meselesi" oldu. Bu sorunun cevabı yeni vergilerin tatbikatından doğacak reaksiyonlara batlıdır. Bu reaksiyonları şöyle sıralamak mümkündür:

1 — Talep zam yapılan ve vergilendirilen istihsal maddelerine çevrilir ve diğer istihsal maddelerinden çekilirse, harcama plâtformu artmaz ve böylece yeni vergiler enflâsyona müncer olmaz.

2 — Vergilendirilen istihsal maddelerine talep değişmezse, bu takdirde uzun vadeli bir enflâsyon tehlikesi başgösterir veya kalkınma hızının düşmesine sebep olur.

3 — Her iki kolda da talepler aynı kalacak olursa, bu takdirde kalite itibariyle talep ayni olmakla beraber, harcanan para artacağından, bu reaksiyon eflasyona müncer olur

Maliye Bakanlığa ve Plânlama çevreleri ilk ihtimalin üzerinde durmakta ve sağlam kaynaklar üzerine bina edilen yeni vergilerin, her türlü enflâsyon tehlikesinden uzak olduğunu ileri sürmektedirler.

Vergide reform

1963 Bütçesi ve yeni vergiler-Bütçe Karma Komisvonu ve Vergi Komisyonunda müzakere edilirken, B. M. M. nin 148 numaralı odasında bir diğer komisyon daha sessiz sedasız ama çok sıkı bir şekilde çalışmaktadır. Bu komisyonun adı "Vergi Reform Komisyonu"dur. 32 milletvekili her gece saat 20 de toplanmakta ve geç saatlere kadar, gelecek yıldan itibaren tatbik edilmesi düşünülen yeni bir vergi tasarısı üzerinde çalışmaktadırlar.

Yeni vergi sisteminin en önemli özelliğini, iktisadi kalkınma plânının tesbit ettiği prensipler teşkil etmektedir. Özel ve Devlet sektörünün vergi tatbikatında eşit muamele görmesine özellikle dikkat edilmektedir. Yeni sisteme göre vergiler artık iktisadi faaliyetler karşısında tarafsız değildir. Bilâkis ekonomide hareket yaratacak vasıfta önemli cihazlardır. Bu gerçek, vergi reform komisyonunun çalışmalarında başlıca esas olarak yer almaktadır. Zirai kazançların vergilendirilmesinde geniş muaflıklar kabul edilmekte ve böylece çiftçinin çok büyük bir kısmı gelir vergisi mükellefiyeti dışında bırakılmaktadır. Ayrıca Gelir Vergisi, Kanununun ticari kazançlarla ilgili muaflık hükümlerinde, sınırlar daha belirli bir hale konmuştur. Nüfusu 50 binden az olan şehirlerle motörlü araçlardan istifade etmiyerek ticaret yapan gezici perakende satıcıların vergiden muaf olması hükmü muhafaza edilmektedir. Serbest meslek kazançlarının tarifi aydınlatılmakta, telif kazançları 5 bin liradan 10 bin liraya çıkarılmaktadır. Gayrimenkul sermaye iratlarıyla ilgili Gelir Vergisindeki istisna haddi 2 bin 500 liradan 5 bin liraya çıkarılmakta, vergi tarifesinde de Sosyal Adaletin tesisinde olumlu etkiler yapacağı düşüncesiyle ilk ve orta gelir seviyelerinde nispetler indirilmektedir.

Hazırlanan tasarıda ayrıca Kurumlar Vergisi, Gider Vergisi, Vergi Usul Kanunlarında da önemli değişiklikler yapılmaktadır.

İngiltere

İmparatorluk gururu

• Son günlerde üstüste gelen bazı olaylar ingiliz halk oyunda geniş ölçüde kızgınlık, küskünlük yarattı. Uzun müddetten beri süregelen Ortak Pazar görüşmelerinin hiçbir müsbet gelişme kaydedememesi ve Fransızların bu konudaki çekimser dav* ranışları zaten "İngilizlerin canım sıkıyordu. Son olarak Amerikanın eski Dışişleri Bakanlarından • Dean Acheson'ın İngiltere hakkında söylediği sözler bu 'memnuniyetsizlik havasını iyice şiddetlendirdi. Acheson, İngilterenin artık bir Büyük Kuvvet olmaktan çıktığını ve yeni şartlar içinde kendisine düşen görevi de henüz bulamadığını söylemişti. BU sözler İngiliz Basınında büyük bir fırtına yarattı. Herkes Acheson'a şiddetle mukabele 'etti. Bu arada millî haysiyetin incindiğinden • bahsedenlere dahi rastlandı. Lord Hailsham Amerikaya ve Fransaya karşı şunları söyledi: "Bazı ülkeler dostluğumuza o kadar çok alıştılar ki, tenkidlerinde hissiyatımızı dikkate almak lüzumunu bile artık hissetimiyorlar. Bir defa daha millet olarak ayakta kalmalarını sağladığımız komşularımız ise tenkidleriyle Avrupaya katılmak arzumuzun hoş karşılanmadığını anlatmak istiyorlar."

İşte İngiltere bu haya içindeyken Amerika, Skybolt füzelerinin malinden vazgeçeceğini açıkladı. Skybolt, 1600 kilometre menzilli, nükleer silâh taşıyabilen ve uçaktan karadaki hedeflere atılabilen bir güdümlü mermidir. İngiltere kendi nükleer kuvvett olmaktan için iki yıl önce Amerikaya bunlardan 1000 tane ısmarlamıştı. Skybolt'lar 1964'ten itibaren teslim edilecekti. Bu S milyar dolarlık proje için Amerika 500 milyon dolar harcadıktan sonra, füzelerin çok pahalıya mal olacağını, üstelik teknik bakımdan da başarı sağlanamadığını bildirerek projeyi terketmek niyetinde olduğunu açıkladı. Bu karar aslında, İngiltereyi' müstakil bir nükleer kuvvet olmaktan çıkarmak maksadını güdüyordu; Amerikanın eskiden beri NATO ülkelerinin müstakil nükleer silâhlara • sahip olmasından hoşlanmadığı bîliniyordu. Bu bakımdan Skybolt füzelerinin imalinden vazgeçilmesi Amerikanın "Atomik NATO" fikrini İngiltereye empoze etmek istediği şek - linde yorumlandı.

Köklü sıkıntılar

Durum bu gerginliği muhafaza ederken Başbakan MacMillan, Başkan Kannedy. ile görüşmek üzere Bahama adalarına uçtu. Görüşmelerin ağırlık merkezini Skybolt füzeleri meselesinin teşkil edeceği muhakkaktır. Amerikalıların gündeminilk maddelerine Kongo meselesini aldırmak istedikleri biliniyor. Fakat MacMillan'ın buna müsaade etmeyeceği gayet açıktır. Müzakerelerin ne sonuç vereceği, şimdiden kestirilemez, Ancak. Skybolt projesinden vazgeçilmesi konusunda bir anlaşmaya varılsa bile, İngilterenin nükleer kuvvet olmaktan çıkarılması şimdilik mümkün değildir. Hattâ, bazı yeni silâhlarla İngilterenin durumunun takviye edilmesi bile akla gelebilir. Nitekim daha şimdiden Skybolt füzelerinin yerine Polaris füzelerinin verileceğinden bile bahsediliyor. Bu konunun, Amerikan Savunma Bakanı Robert McNamara ile İngiltere Savunma Bakanı Peter Thorneyct arasında Paris görüşmeleri sırasında karara bağlandığı da öne sürülen iddialar arasındadır. Eğer Polaris füzelerinin verilmesi katileşirse, birçok teknik, malt, siyasi meselenin de halli gerekecektir. Bu füzeler nükleer denizaltılar tarafından taşınmaktadır. Her denizaltı ise, 16 füzesi ile birlikti, 100 milyon dolara mal olmaktadır. Bu projenin de Skybolt'lardan daha ucuza mal olmıyacağı anlaşılır yor.

Bu arada Amerikan Orduları Kurmay Başkanları bir açıklama yaparak,- Skybolt projesine devam edilmesi gerektiğini bildirdiler. Zira onlara göre, bu proje,' Sovyetlerin çok pahalı bir «avunma sistemini idame ettirmelerine sebep olmaktadır. Eğer Skybolt füzelerinden vazgeçilecek olura, bu, Sovyetlerin kaynaklarını yeni tip bir kıtalararası roket imaline harcayabilmelerine sebep olacaktır. Bu bakımdan, projeden vazgeçmemek lâzımdır.

Aslında, nükleer kulüp üyeliği başta olmak üzere, bütün ihtilâf

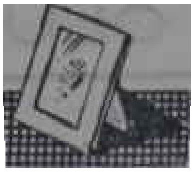

Macmillan konuşuyor

Ateş bacayı sarmadan...

BİR ADAM TANITIYORUZ

Ahmet Bin Balla

Kısa bir müddet önce Bağımsızlık Savaşını kapatan Cezayir, zaferin sevincini üzerinden atmak fırsatını bulamadan yeni ve çetin meselelerle karşılattı. Bunlar, şimdiye kadar karşılaştıklarından farklı meselelerdi. Cezayiri terkedip Fraısaya giden kolonlar iş hayatını tamamen durdurmuştu. Kolonlarla birlikte sermaye ve teknik bilgi de yurt dışına çıkıyordu. Meydanlarda toplanan halk yığınları "Ekmek İsteriz! İş İsteriz!" diye bağırıyorlardı. Bir yanda milyonlarca işsiz vardı, öbür yanda yetişmiş insan sıkıntısı çekiliyordu.

Bunlar huzursuz Cezayirin yeni güçlükleridir. Bu güçlükleri Kurtuluş Savaşını yapan kadro çözmek zorundadır. İhtilâlcilerden ve askerlerden İbaret olan bu kadronun iktisadi meseleleri çözmekteki başarı derecesi merakla beklenmeğe değer. Başbakan Ahmet Bin Bellanın, bu güçlükler karşısında, ana hatları itibariyle belirmiş bir politikası vardır. Bu, Amerikayı kızdıran, fakat Rusyayı sevindirmeyen bir sosyalist politikadır. Bin Bella bazı devletleştirmelere girişmiş, Kübaya ve Castro'ya sempatilerini bildirmiş, aynı zamanda Cezayirdeki komünist partisini de kapatmıştır. Bunlar, bağımsızlığına yeni kavuşmuş bir ülkenin, kapitalist ve komünist modeller dışında kalkınma yolunu arama gayretleridir. Bin Bellanın başarısı bir bakıma da "üçüncü yol'un başarısı olacaktır.

Ahmet Bin Bella küçük toprak sahibi bir çiftçinin oğludur. 1919 yılında Fas sınırında Marnla kasabasında doğdu. Hayatı devamlı surette savaşmakla geçti. Önce Fas taburlarında Fransaya karşı gönüllü olarak savaştı. İkinci Dünya Savaşında fransız çavuşu olarak İtalya ve Fransa cephelerinde döğüştü. Savaş bittikten sonra Cezayirdeki gizli teşkilâtın kurucuları arasına katıldı. Bu arada teşkilâta para bulmak için Orandaki postabaneyi bastı ve bütün paralar, toplayarak kaçtı. Fakat 1950 de Polis tarafından yakalandı. Bu olaylarla birlikte ismi de etrafta duyulmaya başlamıştı. İki yıl kadar hapis yattı. Sonra da gardiyanların yardımıyla hapishaneden kaçtı. Bir müddet kalmak üzere hemen Fransaya gitti, fakat çok kalmadı. Doğruca Mısıra, Nasırın yanına geçti. Böylece hem Cezayirdeki teşkilâtla daha yakından ilgilenebilecek, hem de Nasırla temas kurabilecekti. Bunların İkisi de gerçekleşti. Cezayir ihtilâli için Mısırdan epeyce vardım sağladı. Bu sırada Nasırdan da oldukça etkilendi. Sonraları o devre hakkında şunları söyledi: «Bize ilk günden beri yardım eden tek kimse Nasırdır: Bana İkinci Nasır diyorlar, bundan daha büyük iltifat olamaz".

Bin Bella, 1956 Ekiminde, bindiği uçak durdurularak, dört arkadaşıyla birlikte tevkif edildi. 1962 yılında ateş-kes anlaşması imzalanıncaya kadar da hapiste kaldı. Hapisten çıktığı zaman Cezayir Geçici Hükümeti Başkan Yardımcısı oldu. Daha sonra da askerlere dayanarak İktidarı tamamen eline geçirdi.

Bunlar Bin Bellanın geçmişidir. Geleceğini memleketinin karşılaştığı güçlükler tâyin edecektir. Bin Bellanın bu güçlükleri yenmesi ihtimali ise, bu güçlüklerin Bin Bellayı yenmesi ihtimalinden hiç de az değildir.

meseleleri Amerikan dış politikasındaki son değişmenin ışığı altında yorumlamak lâzımdır. Küba buhranını takiben Sovyet Rusya tarafından tatbik edilen "Amerikaya Açılma" politikası, öyle görünüyor ki, Amerika tarafından cevapsız bırakılmamıştır. Şimdi İngilterenin karşılaştığı sıkıntılar, aslında bu temel değişme ile ilgilidir.

Merak edilen husus, İngilterenin, bu yeni durum karşısındaki davranışının ne olacağıdır.

Sol Blok

Çatışmalar

Uzun müddetten beri devam eden komünist bloktaki bölünme ve kutuplaşma hareketi, ayni istikametteki gelişmesine bu hafta da devam etti. Başkan Titonun Moskovaya yaptığı seyahat, bu konuda yeni belirtilerin ortaya çıkmasını kolaylaştırdı. Başbakan Krutçefin bu vesile ile yaptığı konuşmalarda dikkati çeken, Kızıl Çin ile Sovyetler arasındaki görüş ayrılığına, şimdiye kadar kullanılmamış kesinlikte bir ifade kullanılarak işaret edildi. Krutçef, hattâ bir ara Çini, komünist sözlükteki en ağır küfürle, troçkicilikle suçladı. Komünizmi bir dünya savaşı ile yaymak fikrini de her konuşmasında reddetti.

Sovyet Rusya ile Çin arasındaki bu ihtilâf, geçen haftalarda, Avrupadaki komünist partilerin kongrelerine de intikal etti. Fakat Arnavutluk hariç, hiç bir ülkeden Çini destekleyen bir ses çıkmadı. İtalyan komünist partisi tarafından da Çin katiyetle takbih edildi. Togliaitinin partisi zaten büyük ölçüde burjuva düzenine tâvizler vermişti. Meselâ İtalyan komünist partisi Ortak Pazara karşı değildir. Çünkü Ortak Pazara girilmesi halinde işçilerin hayat seviyelerinin yükseleceğini iddia etmektedir. Aslında Togliatti, Krutçeften çok önce, sosyalizme giden farklı yollar bulunduğu fikrini "polycentrism" ismini verdiği teorisi ile öne sürmüştür.

Sovyet politikasının Avrupadaki ve Demirperde gerisindeki komünist partilerce de benimsendiği ortaya çıkmıştır. Krutçef, önümüzdeki günlerde, davranışlarını, kendisine güveni artmış olarak tanzim fırsatını bulacaktır.

Pan Am ile uçtuğunuz zaman dünyanın en tecrübeli Jet ellerindesiniz!

Pan American Jet Clipper'ın kumanda aletlerini idare eden ellerin bir hususiyeti vardır — bu hususiyet tecrübedir.

Şunu bir an için düşününüz: Pan American jet pilotları, bütün diğer havayolu şirketlerinin toplamından daha fazla — bir milyon civarında — yolcuyu denizaşırı uçurmuşlardır. Her Pan American jet seferinde bu uçuş tecrübesinin üstünlüğünü bizzat müşahade edebilirsiniz.

Pan American — diğer havayolu şirketlerine nispeten — daha fazla jet servisi yapmaktadır. Dünyanın en tecrübeli havayollarını tercih etmeniz için bu da ayrı bir sebeptir.

6 kıtadaki 80 memlekete yapılan jet servisleri hakkında tamamlayıcı bilgi almak ve rezervasyon için lütfen Seyahat Acentenize veya Pan American Bürolarına müracaat ediniz:

İSTANBULDA : Hilton Oteli methali, Tel.: 47 48 30 - 48 10 60
ANKARADA : Atatürk Bulvarı 63, Tel.: 12 83 64 - 12 91 48 - 12 93 99
İZMİRDE : İzmir Palas Oteli, Tel.: 32 1 00

Trade Mark, Reg. U. S. Pat. Off.

PAN AM

DÜNYANIN EN TECRÜBELİ HAVAYOLLARI

«Onlar kiverir lâf ile Dünyaya nizâmat...»

İğneyi Kendimize...

Vatandaş, gazetelere kızıyor. Bu, üzerinde dikkatle durulma» gereken bir meseledir. Vatandaş, şu cephenin veya bu cephenin gazetesine kızmıyor. Vatandaş, topyekûn Basına ve Gazeteciye kızıyor. AKİS'e kızıyor, Cumhuriyete kızıyor, Yeni İstanbula kızıyor, Dünyaya kızıyor. Tasvire kızıyor, Akşama kızıyor. Kızıyor ve kızıyor. Zira, kendi işi gücüyle meşgul olmak istediği bir sırada bunların asılsız olarak yazdıklarından dolayı işlerin *bozulacağından, havanım karışacağından* endişe *ediyor, hiç yoktan bu yayın organlarının, ortalığı bulandırdığından şikâyet ediyor. Topyekûn gazetelere kızılınca, tabii kurunun yanımda yaş da yanıyor.*

Bu his, hiç sebepsiz midir? Bunu iddia etmek, kolay değildir. Memleketin böylesine kritik bir anında, Basının vazfesini yaptığını söylemek ispatı *güç bir iddiadır. His ve heyecan ticareti hedef olarak alındı mı, neticenin başka türlü olması zordur. Doğru haber hangisidir, yanlışı hangisidir okuyucu karıştırıyor ve okumamayı en rahat yol biliyor. Ama mücadele müşkül de olsa, doğruyu yazdıkları hâdiselerle sabit yayın organları Türk toplumu için tekrar bir ciddî ihtiyaç haline gelmekten geri kalmayacaklardır. Zira aydınlatılmak, artık bugün insanların ekmekleridir, sulandır.*

Aşağıda, Kurultay vesilesiyle her çeşitten gazetenin yazdıklarım bulacaksınız. Aynı hâdisenin herkesçe bir başka çeşit verilmesinin topyekûn okuyucu üzerindeki etkisini Basın mutlaka düşünmek sorundadır.

Seçtiğimiz hayat tarzında Basının önemi düşünülürse ve Basın tesini kaybettiğinde olacaklar hatırlanıldı mı bir Meslek Meselesi karşısında bulunduğumuz dikkat nazarından kaçmayacaktır.

İnönünün ihracı inceleyecek komisyon kurulmasına dair takriri kabul edildi. (Cumhuriyet - 15 Aralık 1962 - Manşet)

İnönünün som ihraçlarla alâkalı olarak verdiği takrir reddedildi. (Adalet - 15 Aralık 1962 - Manşet)

İnönünün teklifi, Gülekçilerin istediği ilâve ile kabul edildi. (Hareket - 15 Aralık 1962 - Manşet)

C. H. P. Kurultayı hâdisesi» açıldı. (Hürriyet - 15 Aralık 1962 - Manşet)

C. H. P. Kurultayı hâdiseli başladı. (Yeni İstanbul - 15 Aralık 1962 - Manşet)

C. H. P. Kurultayı gürültülerle başladı. (Akşam - 15 Aralık 1962 - Manşet)

C. H. P. nin dün başlayan Kurultayında yumruklar konuştu. (Adalet - 15 Aralık 1962 - Manşet)

Başkanlığı Gülekçiler kazandılar (Tasvir - 15 Aralık 1962 - Manşet)

İlk hamlede Kurultay Başkanlığına Şevket Adalanın getirilmesi Gülekçilerin zaferi sayılmasa bile. (Tasvir - 15 Aralık 1962 - Başyazı

Kongre Başkanlığı seçimini 4'le. kazandı. (Zafer - 15 Aralık 1962 Manşet)

Başkanlık seçimini merkezin adayı olmayan Adalan kazandı. (Hürriyet - 15 Aralık 1962 • Manşet)

Teşkilâtın adayı Başkan seçildi. (Son' Havadis - 15 Aralık 1962 - Manşet) - !

Divan seçimini ortacılar kazandı. (Cumhuriyet * 15 Aralık 1962 - Manşet)

Başkanlık Divanı seçimini 63'ler kazandılar. (Akşam - 15 Aralık 1962 - Manşet)

Kurultayda İnönü umduğu tezahüratı bulamadı. (Son Havadis • 15 Aralık 1962 - Manşet)

İnönü tam 14 dakika alkışlandı. (Yeni Gün • 15 Aralık 1962 - Manşet)

16. Kurultayda dörtlere karşı en büyük koz: İnönü. (Hürriyet - 15 Aralık 1962 • Manşet)

1. Günde Gülekçiler duruma hakim. (Yeni İstanbul . 15' Aralık 1962 • Manşet)

İnönünün tezahüratla karşılanan konuşmasından sonra delegeler Dağ Başını Duman Almış marşını söyler diler. (Cumhuriyet - Hürriyet - 15 Aralık 1962)

İnönü ihraçları savunma zorunda kaldı. (Yeni Sabah - 15 Aralık 1962 - Manşet)

Komisyonun ihraçları tasvibi Kurultayda kavgalara yol açtı. (Cumhuriyet - 16 Aralık 1962 - Manşet)

İnönü, konuştu: Ve Dörtler ihraç edildi. (Akşam - 16 Aralık 1962) • Manşet)

İnönü şahsım tekrar ortaya koyarak ihraç kararını nihayet tasdik et* tirdi. (Yeni Sabah . 16 Aralık 1962 - Manşet)

Merkezcilerle teşkilâtçılar birbirine girdiler. (Son Havadis - 16 Aralık 1962 * Manşet)

İnönü "ya ben ya onlar" dedi ve zaferi kazandı. (Vatan - 15 Aralık 1962 - Manşet)

seçimler yapıldı: Rakipsiz aday İnönü Genel Başkan seçildi! (Son Havadis - 17 Aralık 1962 - Manşet)

Daha kuvvetli olan daima en haklıdır. (Milliyet - 16 Aralık 1962 • Ç.)

İnönü, hasımlarım saf dışı etmek için, rejim buhranının, tehlikeli bir hal aldığını söylemekle kendisi için başarı sağlamış, fakat vatandaşın kalbindeki endişeleri artırmıştır. (Tasvir - 17 Aralık 1962 • Başyazı)

Adam ihraç etmek, "ya ben ya onlaf" demek kolaydır. Zor olan Devlet nüfus ve otoritesini devam et-

Kurultay müddetince gazetelerde çıkan **Kurultay haberleri**

Kadınlar hamamı

İnönü üçler işinde de mesuliyeti kabul den kaçındı. (Son Havadis - 15 Aralık 1962 - Manşet)

•

Kurultayda 4'ler lehine' hareketler alkışlanıyor, aksi yuhalanıyordu. (Tercüman - 16 Aralık 1962 - Man* Bet)

Gülek taraftarlarının gürültü çıkarmalarına rağmen İnönü, 16. Kurultayın havasına hâkim. (Hürriyet - 16 Aralık 1962 - Manşet)

İnönü Kurultayı tehdit etti. (Dünya - 16 Aralık 1962 - Manşet)

Kurultay Üçleri affetmedi - Genç *ler* İnönüye büyük tezahürat yaptı. (Hareket - 16 Aralık 1962 - Manşet)

Bilânço meydanda: İnönü ve kuklaları kasandı, Dörtler ve iyi niyet ve medeniyet C. H. P. den ihraç edildiler. (Yeni İstanbul - 17 Aralık 1962 - Başyazı)

Asıl önemli olan, Türkiyede ilk defa, bir siyasi partinin bir önemli iç meselesini tamamen usule ve demokratik zihniyete uygun olarak ele almak olgunluğunu gösterebilmiş ol* maşıdır. (Hareket - 15 Aralık 1962 - Yorum)

Mağlûp sayılır bu yolda galip. (Dünya - 17 Aralık 1962 - Fıkra)

C. H. P. Kurultayında dün İnönünün nasihat konulmasından sonra

tirmektir. (Yeni Sabah - 17 Aralık 1962 - Başyazı)

Cuntacılıkla itham olunan Dörtlerin verdiği beyanat: Şayet iddiasını ispat edemezse İsmet Paşa tertipçidir! (Adalet - 17 Aralık 1962 - Manşet)

İsmet Paşa konuşurken tek kelime ile korkunçtu. (Adalet - 17 Aralık 1962 - Ercan San)

Kurultay sönük geçti. (Milliyet - 17 Aralık 1962 - Manşet)

TÜLİ'den Haberler

Haftanın haberi: Bir "Müzmin bekâr", B.M.M.'nin beyaz saçlı, yakışıklı Başkanı Fuad Sirmen dünya evine giriyor. En yüksek mevkiler işgal etmiş, çok kimsenin rüyaların» girmiş, buna rağmen yıllar yılı evlilik kapanına başarıyla mukavemet etmiş Fuad Silmenin seçtiği eş Ankaralı bir güzel dul, 30 yaşlarındaki Ayten Somaydır.

Fuad Sirmen ile Ayten Somayın tanışmaları, filmleri hatırlatan bir sevimli şekilde olmuştur. B. M. M Başkanı, Senato Başkanı olan meslekdaşının aksine, Devletin kendisine tahsis ettiği bir evde oturmayı reddetmiş, bir daire kiralamıştır. Bundan bir müddet evvel yakışıklı Başkan Bahçelievlerde bir apartmanın üst katının zilini çaldı. Kapıyı balık etinde, kumral, genç ve güzel bir hanım açtı. Sirmen genç kadından annesinin evde olup olmadığını sordu, oturduğu dairenin kirası için konuşacağını söyledi. Kira, ayda 1400 liradır. Genç kadın -Ayten Somay: gülerek:

"— Ev sahibesi benim efendim" diye cevap verdi.

Böyle başlayan hikâyenin bugünkü hali, devam etmekte olan düğün hazırlıklarıdır. İki tarafın ailesi, kararı müsbet karşılamışlar, mutabakatlıarını bildirmişlerdir. 63 yaşında olduğuna, bin şahit gösterilse inanılmayacak yakışıklı Başkanın neşesine diyecek yoktur. Ayten Somaya gelince, müstakbel eşiyle hakikaten iftihar etmektedir.,

Bu aşık izdivacı, cazip ev sahibe* sine 1400 lira aylık kaybettirmekte fakat üzerinde çok kadının gözü bulunan bir mükemmel eş kazandırmaktadır,

•

Yalânın "Gen-Ar"da açtığı bebek sergisi pek çok değişik grupu biraraya getirdi. Ziyad Ebüzziyanın sabık eşinin sergisiyle bizzat meşgul oluşu ve yakışıklı oğulları Memişin! de gelen gençlere ev sahipliği yapışı bilhassa dikkati çekiyordu. Alevin İstanbulda bulunmadığı, Muhtar Kocataşın tek başına dolaşmasından anlaşılıyordu. Alev, Danimarkadan aldığı davetle Kopenhaga gitmiştir. Orada seramik sergisi hazıriamakla meşgul bulunduğundan, annesine başarı telgrafı çekmekle yetindi.

Davetin en ilgi çeken çifti Halim Alyot ve Lûtfiye Arıbaldı. Sabık Basın Yayın Umum Müdürü, eşinden hâlâ boşanamamış olmasına rağmen kendisini büyük bir aşkla seven gelinlik terzisi" Lûtfiye Arıballa çok mesut görünüyordu. Lûtfiyenin şahâne Buhara astraganı ve vizon yi kası kendisine çok yakışmıştı.

Vâlânın minicik "uğur bebekleri"nin, şirinlikleri yanında, isimleri de pek güzeldi. Bilhassa "B. B| "Korku'', "Bilin bakalım ben mim?'* adlı bebekler çok beğenildi Seramikçi Nermin Baba iki bebeği birden aldı. Avukat Buran Saru "Bu bana benziyor" diye eşarplı.Esmer bir bebeği almakta tereddüt etmedi. Tweed bir pardesü giymiş olan İnci Erer çok durgundu. Buna mukabil Emin Erer, bazı dostlarıyla t yerinden kıpırdamadan, hattâ I beklere bile bakmadan, harıl harıl konuşuyordu. Heykeltraş Zerrin Bölükbaşının bebeklere bakıp bakıp not alışı merak uyandırdı. "Yoksa, heykeltıraşımız da mı dedikodu yazarlığına başladı?" diye soranlar oldu.

Gece hayatının gene 1 numaralı adamı olmaya başla Osman Kapaninin bu ara en büyük derdi, şişmanlık. Bu fazla kilo atmak için amansız bir rejime girdiğini ve şişmanladığına çok üzüldü.

DEFİLE — Şapkacı Faize Özbolhanın, Başkentteki hanımları -bu arada eşlerini ziyadesiyle ilgilendiren defilesi geçen hafta yapıldı. Bulvar Palasta yapılan defile çok fazla ilgi gördü.Özbolhanın şapkacılıktaki ünü böylece konfeksiyonlarında da görüldü. Defilede beyleri üzen sadece ve sadece elbise ve şapkaların üzerindeki fiatlardı!

nü dostlarına anlatıp duruyor. Kapani şismanlamkla kalmamış, bir hayli de durgunlaşmış. Dolaştığı gruplar çoğunlukla eski dostları. Artık "başbaşa"- 'çıkmaya da niyetli değil gibi...

•

"Hiltonun Cuma günleri çayı son iki haftadır pek tenha... Bunun sırrını çözemiyenler pek çok. Halbuki şu ara, safra kesesi ameliyatından Amerikan Hastahanesinde yatmakta olan Ulviye Bengisunun sosyetik dostları, bir müddet için "Hilton 5 Çayı"nı Ulviyenin başucunda tertiplemeye karar vermişler. Hastahane, hastahane oldu olalı bu kadar şık ziyaretçi görmedi. Hastanın odası güzel kadından ve çiçekten geçilmiyor. Bütün mesele bundan ibaret!..

Nişantaşının meşhur ve şirin "Bizim Kulüp"ü geçen akşam çok "eğlendirici" bir. muhavereye sahne oldu. Orta yaşlı, esmer, meşhur bir hanımı, karşı masadaki bir doktora, bacaklarındaki siyatiğin tahammül edilmez hale geldiğini söyledi ve çoraplarını sıyırarak bacaklarını doktora uzattı. Doktor, evvelâ yanındaki hanıma baktı, sonra saatine göz attı vemerakla cevabını bekleyen hanıma yüksek sesle şöyle cevap verdi:

— Saat sabahın ikisi... Siz gece kulübünde eğlenecek kadar sağlamsınız. Şu halde, siyatiğinizin ve bacaklarınızın muayenesi yarını bekliyebilir. Acaba bu aceleye neye lüzum gördünüz? Doktor olarak bunu çözemedim. Henüz muayenehanemi kulübe taşımış değilim. Böyle bir şey yaparsam, muhakkak ki ilk size haber vereceğim."

Doktor son sözlerini söylerken, yanındaki siyahlar giymiş sarışın güzel, masayı terketmişti. Sükûtu, Charles Aznavour'un teypte "Esperanza'yı söyleyen sesi bozdu.

Suat Hayri Ürgüplü ile, Kasım Güleğin şahsî dostları motelci milyonerin amerikalı Mrs. Nell Mac Cracken İstanbula her gelişinde şu mealde bir balon uçurur: "Türkiyenin muhtelif şehirlerinde 300'e yakın motel yapacağım, her sene binlerce turist celbedeceğim" falan filân... Ama son balonu ötekilere benzemiyor. Amerikalı hanım, Noelde İstanbulda olmak üzere Washington dan yola çıkmış ve İstanibuldaki dostlarına da şöyle bir haber uçurmuş: "Bir İstanbulluya körkütük âşığım. İzdivaç teklifimi kabul ederse, milyonlarımı kendisine bağışlıyacağım Ama beni reddederse, bir daha ayağımı Türkiyeye atmıyacağım..."

Şimdi herkes, bu talihimin kim olduğunu merak ediyor.

Ankara Palas

YILBAŞI Programı

1. Üst salonlarda gayet zengin atraksiyon programı, seçilmiş menli ve içkilerle Ankara Devlet Operası Sanatkârları yılbaşı balosu yapılacaktır. Davetiyeler otel resepsiyonundan veya metrdotellerden veya Opera'dan temin edilir.

2. Pavyonda kıyafet mecburiyeti olup, kalabalık olmamasını teminen davetiyelerin otelden bizzat teşrif edilerek ismen alınması. .

S. İstanbuldan yılbaşı gecesi dahil 5 gün için geleceklerin, otelimize veya İstanbul'da VACCARİ Ayakkabı Mağazası veya Nişantaşı Butik Amerikan Mağazalarına müracaatları.

ANKARA PALAS : 116510, OPERA: 117240

BUTİK AMERİKAN: 484584, VACCARİ: 493683

(AKİS - 698)

Hayat Defterinden

YAPRAKLAR

Doğdu. Vatan Gazetesi eski yazı işlen müdürlerinden Ali Gevgilili ile esi Emel Gevgilinin bir kulan oldu. Bebeğe Elif adı verildi.

Doğdu. C. H. P. İçel Milletvekili Yahya Dermancı ile Ayşe Dermancının bir oğulları oldu. Bebeğe Cemalettin Kemal adı *verildi.*

Doğdu. Rezram Saraçoğlu ile Kemal Saraçoğlunun bir oğulları oldu.

Nişanlandılar, İstanbul Şehir Tiyatroları Dram Bölümü bale öğretmenlerinden Evin Ilgar ile, Şehir Orkestrasının Şan Sinemasında yapılan Salı günkü Konserine solist olarak katılan misafir opera sanatkârı Licinio Montefusco nişanlandılar. Evin Ilgar 22, Montefusco ise 26 yaşındadır. Gençler ilk defa dünya evine gireceklerdir.

Nişanlandılar. Akşam gazetesi Ankara muhabirlerinden Nilüfer Yalçının kızkardeşi Gül Tuğrul ile geçenlerde Yaman Egeli Mükâfatını kazanmış olan Dr. Cemalettin Topuzlu nişanlandılar.

Nişanlandılar. Azime Koç ile Osman Zengin nişanlandılar.

Evlendiler. İstatistik Enstitüsü Millî Eğitim Şubesi Müdür Yardımcısı Veli Kasımoğlu ile Sivas; Öğretmen Okulu Müdürü Kemal Süreklinin kardeşi matematik - fizik Öğretmeni Sevim Sürekli' -Kasımoğlu- evlendiler. Gençlerin hep' ikisi de ilk defa dünyaevine girmektedirler.

Evlendiler. Nursel Peyker ile Yüksek Mimar Mühendis Halûk Sedan evlendiler.

Öldü. Kafkasya eşrafından Şaban Basri Kesebir '"haftanın ortasında Çarşamba günü öldü ve Sakızağacı Şehitliğine defnedildi.

Öldü. C. H. P. Eminönü İlçesi Sekreteri ve Türk Levant Ticaret Evi sahibi Hakkı Gökşahin öldü.

Öldü. İzmirli tüccarlardan Hacı Ahmet Tatarinin kızı H. Adeviye Tatari öldü. Cenazesi Hisar Camiinden kaldırılarak Koklucadaki aile kabristanına defnedildi.

1 Kitap okudum

Adı: Kuyuda Yusuf.

Türü: Şiir.

Yazarı: Ercüment Uçarı.

Baskı: 1962, İstanbul Baha Matbaası, 24 sayfa 300 kuruş.

Konu: Ercüment Uçarı, adı şaire çıkmış kişilerden biri. Rivayete göre "Kuyudaki Yusuf" da bir şiir kitabı. Üstelik, Uçarının üçüncü şiir kitabı. Kitapta, şiir oldukları asla anlaşılmayım, 21 sayfaya dağıtılmış 21 paragraftık yazı var. Bildiğimiz, noktalı virgüllü, ardardına eklenmiş düz yazı. Eskilerin deyimiyle buna "nesir" demek bile mümkün değil. Zira nesir de anlam taşıyan cümle ve ifadelerden ortaya çıkar. Uçarı, eksik olmasın, bu çemberi de kırmış. Bir takını lâfları altalta, pardon altalta da değil, yanyana sıralamış. İşte bir örnek: "İsmail Dümbüllü, hikâye-i şapur çelebi tuzluk, Üs kenti, mezopotamya, caz, miras, Sümerler, beykoz klübü, raks, bale, otomobil, penguen, kutup, pusula, serçe kuşu, kul cariye, iç oğla' m, padişah, pabuç, sarıyer, kaz, bitmek, karton, park kanapeleri, almanya, portofino, terlemek, panter."

İşte Ercüment Uçarı bunları tıp* kı yukarda yazdığım düzen içinde sıralamış ve ortaya tadına doyulmaz bir şiir çıkardığını sanarak da bir kitapta toplamış. Bunun adı da şiir; "Kuyudaki Yusuf bu işte.

Beğendiğim: "Kuyudaki Yusuf "da, kapak kompozisyonunun dışında beğenebilecek birşey bulamadım.

Beğenmediğim: Ercüment Uçarı gibi şairleri okurken ve onlar hakkında düşündüklerimi yazarken hep, gençliğimde, "Garip"çiler için bir devrin ulema Ve ukalâsının yazdıklarını hatırlıyorum. Bir genç olarak ben o zamanlar Orhan Velileri, Oktay Rıfatları, Metili Cevdetleri ve onların yolundan yürüyenleri pek beğenir, bunları anlayamadığım yazan köhneleri de kınayarak okurdum. Bugün,. "artık ben de kınananlar arasında mıyım?" diye düşündüğüm oluyor. Oluyor ama, ne yalan söyliyeyim, bu ikinci yeniden de öteye yenici şairlerimizi, çabalarıma rağmen, anlıyamıyorum. Ölçüm de buna göre oluyor.

Sonuç: "Kuyudaki Yusuf", eğlencelik kabak çekirdeği kadar dahi değeri olmayan bir kitap.

İlhami SOYSAL

AKiSÇiLER SiZiN İÇİN

GÖRDÜLER, DİNLEDİLER, SEÇTİLER

Sergi

Zihni Hazinedaroğlu: Ankara Türk Devrim Ocağı, 27 Kasım 1962 günü ani bir beyin kanaması sonucu ölen ressam, şair ve avukat Zihni Hazinedaroğlunun, koleksiyonlardan derlenen 26 parça eserini, 16 Aralık Pazar günü Türk Kültür Dernekleri Genel Merkezi salonunda sergiledi. Serginin açılışında bulunanlar üzgün görünüyorlardı. Bir yanda resimler, bir yanda şairin teypten dinlenen şiirleri...

Her gün saat 10 * 19 arası açık bulunan sergi 31 Aralığa kadar devam edecektir. Dörtbaşı mamur bir insanın eserleri büyük ilgi görmektedir. (Atatürk Bulvarı 104 - Yeni Meclis durağı)

Çağdaş Yunan Sanatçıları: Yunan Büyük Elçiliği çağdaş yunan sanatçılarından örnekler vermek amacıyla, 17 Aralık Pazartesi günü, Güzel Sanatlar Galerisinde bir sergi düzenledi. Sergide yirmibeş sanatçının 49 eseri bulunmaktadır. (30 resim, 9 heykel ve 10 gravür). G. Vakalo, C. Gounaro, K. Terpsi, Christos Lefakis, C. Malamoş, C. Plakotaras, A. Sochos, Vasso Katrakı, A. Tassos' un eserleri bilhassa dikkati çekmektedir. Sergideki örnekler genellikle başarılı. Galeride bundan önce açılmış olan Röprodüksiyon Sergisini görmeyenler için bu, iyi bir fırsattır. Atatürk Bulvarı, Yenişehir Postanesi üstü, Güzel Sanatlar Galeri» si)

Armağanlar Sergisi: Türkiye İşçi Partisi Kültür ve Sanat İşleri Büro* su, ünlü türk ve yabancı. sanatçıların partiye armağan ettikleri değerli eserlerini, 16 Aralık Pazar günü il binasında sergiledi. Açıldığı andan itibaren büyük ilgi uyandıran sergide yetmişiki sanatçının -fesim, heykel, seramik- 90 kadar eseri bulunmaktadır. Sergi Aralık sonuna kadar devam edecektir. (Meşrutiyet Caddesi, Karanfil Sok. Kâhyaoğlu Ap. Kat 1, Daire 5 - Ankara)

BUZDOLAPLARI

TAKSİTLE

UĞURLU MAĞAZA'DA

Kitaplar

Yitik Duman: Halil Kocagözün, 1961 yılında Yeditepe yayınları arasında çıkmış olan Şiir kitabı. Kapak kompozisyonunu Metin Eloğlu yapmış. ' "Bir yağmur yağdı da ansızın senin esintin - Güneş açtı birden tüm yavuklu günlerden" diyen Kocagözün. şiirlerini sevmemeğe imkân yok. "Yitik Duman", içi, de dışı da güzel bir kitap.

Tedirginin Biri: M. Sunullah Arısoyun yeni yayınlanan bu uzun hikâyesi, toplumda yerini bulamamış kilinin tedirginliğini anlatmaktadır. Dili temiz, baskısı güzel bir kitap. 80 sayfa, 2,5 lira. (İsteme adresi: Türk Dil Kurumu - Ankara)

Aktörlük Sanatı: Aktör olmak isteyenlerin dikkatle okumaları gereken bir eser. Yazan: Richard Boleslavsky. Türkçesi: Suat Taşer. Özlü bilgi, temiz bir dil, iyi kâğıt, titiz sayfa düzeni. Kitapta altı ders var Konsantrasyon, Heyecan Belleği, Dramatik Aksiyon, Karakterızasyon, Gözlem, Ritim... Meydan Sahnesi Yayınlarının ilki olan eseri, kültürünü arttırmak isteyen herkes zevkle okuyabilir.

Korku: Orhan Asenanın, Seçilmiş Hikâyeler Dergisi yayınları arasında çıkmış olan bu 5 tabloluk oyunu, tiyatroseverierin severek okuyacakları bir eserdir.

Sahi,şimdi neredeler ???

Ayhan Aydan

Kumral, orta boylu, genç ve güzel kadın,hafifçe gülümsedi:

"—Paça ile işkembe dışında bütün yemekleri severim. Çok yerim. Bu yüzden de kolayca şişmanlıyorum. Balık, turşu, yumurtayı da çok severim, ama allerjim var, yiyemiyorum" dedi.

Bir an durdu, sonra yine gülümseyerek AKİS muhabirine baktı ve:

"— Daha ne söyliyeyim, bilmeni ki ? Cevaplarımın alışılandan başka, biraz da orijinal tarafı olması lâzım. En iyisi, sis sorun, ben de cevaplandırayım" diye konuştu.

Yukarıdaki konuşma, haftanın ortalarında Ankarada, Sağlık Sokağının başlarında. 17 numaralı apartmanın ikinci katında geçti. Kumral saçlı genç kadın, opera sanatçısı Ayhan Aydandı. Bundan ikibuçuk yıl kadar önce, Türkiyede adından en çok bahsedilen sanatçılardan biri olan Aydan, şimdi kendi köşesine çekilmiş bir durumda, mahdut birkaç arkadaşıyla görüşmekte ve gecelerini ekseriya sinema veya tiyatroda, ya da arkadaşlarıyla bezik oynamakla geçirmektedir.

Ayhan Aydanın ince bir zevkle dekorise edilmiş apartmanında hemen dikkati çeken şey, salonun dip tarafına yerleştirilmiş olan salon piyanosu... Aydan günün hemen bütün saatlerini bu piyanonun başında geçiriyor. Zira, kaybettiği yılları ancak böylece telâfi edebileceğine inanmaktadır. Duvarlarda ve piyanonun üzerinde artık dünyada olmayan bir erkeğin birkaç portresi var. Aydan, bu konuda kimseye birşey söylemek istememektedir.

Ayhan Aydan 1924'de İzmirde doğdu. Nüfus kâğıdına göre Aydınlı sayıldığından, soranlara "Aydınlıyım" demektedir.İlk ve ortaokulu tamirde bitirdikten sonra Enstitüye girdi. Oradan mezun olduktan sonra da doğruca Ankaraya gelerek Devlet Konservatuvarına girdi. Ayhan Aydan:

"— Talebelik hayatımı hiç anlamadım. Henüz öğrenci. iken, onyedi yaşımda sahneye çıkmaya başladım. Tabii bu, benim için hiç de iyi olmadı. Zira, sahneye çıkabilmek için sık sık derslerimi ihmal ettim. Üstelik, onyedi yaşındaki bir gençkız için Butterfly gibi bir oyunun baş rolünde oynamanın ne derece yorucu ve yıpratıcı olduğunu, imkânı yok tahmin>edemezsiniz: Bu rol insanı yer, yok eder" diyor.

Soprano Ayhan Aydan

Geçmişe sünger

Ayhan Aydan henüz onsekiz yaşındayken, 1944 yılında, müzisyen Ferit Alnarla evlendi. 1946 yılında bir oğulları oldu. Sanatkâr:

"— O zaman,- sanki içime doğmuş gibi, 'Ferit' dedim, 'belki günün birinde ayrılına. Onun için bebeğin a* dini benim gençkızlık adım olan Aydan koyalım. Ayrılırsak, çocuk her ikimizin de adını taşımış olur' dedim." demektedir.

O günkü küçük Aydan, şimdi, Ankara Koleji son sınıf öğrencisi, kocaman bir delikanlı...

Ayhan Aydan, 1951 yılında Feril Alnardan ayrıldı. Şimdi en büyük meşgalesi.'Oğlu Aydan. Oğla için, "Dünyada en güzel şey, o" demektedir. Ayhan Aydanın belirli bir hayat felsefesi, gelecek için bir plânı yok. "Suyun üzerindeki, bir saman çöpü gibi hayatın akıntısına kapıldım gidiyorum" diyen'Aydan evlenmek de istemiyor. Aydanın bir başka tesellisi de, sanatı... Gündüz, provaları hiç kaçırmamaktadır... Öğleden sonraları da, ekseriya hocasından şan dersleri almakta veya birkaç arkadaşıyla buluşup, günün olaylarından, tiyatro ve opera çevrelerinden bahsetmektedirler.

Ayhan Aydanın ene büyük özelliği, canının, istediğini yapması... Hayatın veya bir takım cemiyet kural-

larının katı çerçevelerine bir türlü tahammül edemiyor. Genç kadının, günlük yaşayışında belli bir programı yok. Geceleri ekseriya geç yattığından, sabahları da geç kalkmakta ve gününü dilediği gibi geçirmeğe çalışmaktadır. Sigara ve içkiye düşkün değil. Bundan iki buçuk ay evveline kadar, günde üç paket Salem sigarası içermiş. Şimdi, bırakmış. "Ben de, kesem de rahat etti" diyor. İçki ayırdetmiyor.

Ayhan Aydanın yaşayışı sanatla ilgili konularda da tesirini göstermiş.

"-— Bir oyununu beğendiğim aktör veya yazarın kötü bir oyunu veya «at fiyle karşılaşınca hayal sukutuna uğruyorum" diyor. Bununla beraber, yerli aktörlerden Yıldırım Önal, yabancılardan ise Marlon Brando, Gary Cooper, aktrislerden Deborah Kerr ve Sophia Loren en çok beğendikleri arasında! Yazarlardan Peter Ustinofu, oyunlardan da gene aynı yazarın Foto - Finish'ini beğenmektedir.

Ayhan Aydanın, oynadığı operalar içinde en çok beğendiği, Butterfly'dir. Bu rolü için, "Bence en başarılı olduğum eser" demektedir.

Sahneye ilk defa Butterfly'la. çıkmış olan Ayhan Aydanın son oyunu, 27 Mayıs Devriminden birkaç gün Önce oynadığı Othello'dur. Aydan ikibuçuk yıldan beri sahneye çıkma* maktadır.

Aynanın en sevdiği olay da, gene opera ile ilgilidir. 1947 yılında Mersinde Butterfly oynanırken, henüz küçük bir bebek olan oğlu Aydana süt vermek üzere, oyun bittik" ten sonra arka kapıdan kaçarken, büyük bir kalabalıkla karşılaşmış. Tezahürat karşısında gözleri yaşarmış ve birkaç kelime ile kalabalığa cevap vermek istemişse de, muvaffak olamamış. Tezahürat, sanatkârın kaldığı otelin önünde saatlerce devam etmiş.

Ayhan Aydanı en- çok üzen olay, 1956 başlarında geçti. Aydan, Manon Lescau'yu oynarken, hastalığı sebebiyle oyunu yarıda bırakmak zorunda kalmıştı.İşte bunu bir türlü unutamamaktadır. Ancak bunda sanatçının hiçbir suçu. yoktu. Şiddetli bronşit ve gripten titrerken, arkadaşlarının ısrarı ile salmaya çıkmış ve oyunun yansında sahneyi terketmek zorunda kalmıştı.

Ayhan Aydan, Üzerine aktifi role çok kolay intibak edebildiği ve o rolü başarıyla oynadığı halde, temsil e t t i ğ i karakteri hiçbir zaman yasamamaktadır. Aydana göre, rolünü hususi hayatında da yaşayan sanatçı başarılı olamaz. Üstelik bu, çok yorucu ve yıpratıcıdır. Çünkü sanatçı, oynadığı karakterden kolaylıkla sıyrılamaz ve değişik rollere kolayca intibak edemez. Genç kadın bu konuda diğer sanatçı arkadaşlarıyla uzun tartışmalara dalmakta ve bu tezi ısrarla savunmaktadır.

Kahverengi ve koyu nefti, Ayhan Aydanın en çok sevdiği renklerdir. Hem bu renkler kendisine de fevkalâde yakışmaktadır. Aydana göre, bir kadın, moda renklerden ziyade kendisine en çok yakışan rengi seçmelidir.

Aydanın sevdikleri, tenkit ve samimiyet... Sevmedikleri ise, bir kimseyle konuşurken başka bir şeyle meşgul olmak ve tırnağın cam üzerinde gezinirken çıkardığı iç gıcıklayan ses...

Aydan, sulamayı öteki eğlencelerden daha çek sevmektedir. Hatırası olan melodi "Uno"dur. İş görürken, birşeyle meşgulken ekseriya bu melodiyi mırıldanmaktadır.

Ayhan Aydan, yazı yazmayı ve edebiyatı da çok sevmesine rağmen, düşüncelerini istediği gibi kâğıda dökememekten şikâyetçidir.

"— Birçok şeyleri uzun uzun düşünürüm, bambaşka şeyler hissederim, ama gelgör ki, bunları yapmağa bir türlü muvaffak olamıyorum.Onun için şimdi yasmayı bıraktım" demektedir,

Aydan, Güzel Sanatlardan en çok "Resim"e istidadı olduğunu söylemektedir. Ancak ekoller ve ressamlar arasında bir ayırım yapmakta, "Beni hangi resim etkilerse, hangisini beğenirsem onu severim" demektedir.

Ayhan Aydan kendi sanatında da son derece iddiasız ve mütevazı. Meselâ. "Herkesin bayıldığı Wagner'i hâlâ anlıyamıyorum" demektedir. Ancak, genç kadının bu sözlerinde büyük bir tevazu sezmek mümkündür. Zira Aydan, Avrupa operalarında ilk defa oynayan türk sanatçısıdır. *1949 -50* yıllarında İngilterede yapılan Edinburg Festivalinde "'Figaronun Düğünü", Atinada ise "Butterfly'ı oynamıştır. Bu konular açıldığın da genç sanatçının gözleri dalmakta ve âdeta yıllarca ötelerden seslenircesine:

"— Bir zamanlar en Sevdiğim oyun buydu. Ama, herşey insanların yaşadığı çağlarla birlikte değişiyor. Şimdi ise Palyaçoyu seviyorum" demektedir.

Bir ay kadar sonra Devlet Operasında sahneye konacak olan Palyaço oyununda Ayhan Aydan başrolü oynıyacaktır.

Yıldızlar Şakacıdır

Tasvir: (21 Mayıs -22 Haziran).— Yıldızınızda garip bir parlaklık var. Her hareketiniz iyi netice verecektir, fakat yine de dikkatli' olunuz.

Yeni İstanbul: (21 Mayıs - 22 Haziran) — Karşı cinsten bir insan sizi istemiyerek üzüyor. Fakat pek yakın bir gelecekte tam anlaşma ile- neşenizi ' bulacaksınız.

Milliyet: (22 Mayıs - 21 Haziran) — Çok güzel bir akşam geçireceksiniz. Unutamıyacaksınız.

Dünya: (21 Mayıs - 20 Haziran) Yeni bir maceraya girişmeden önce kendinizi bir yaklaşanız iyi olacak.

Yeni Gün:(21 Mayıs • 20 Haziran) — Şu, sizi çekemiyenleri lütfen bir kenara bırakın. Sizinle istedikleri kadar uğraşsınlar.

Akşam: (21 Mayıs - 22 Haziran) — Bazı tehlikeleri önceden sezmek mümkün olacak.

Hareket: (21 Mayış - 21 Haziran) — Hayal peşinde koşmak hiç de doğru değil, hakikatleri görmek lâzım.

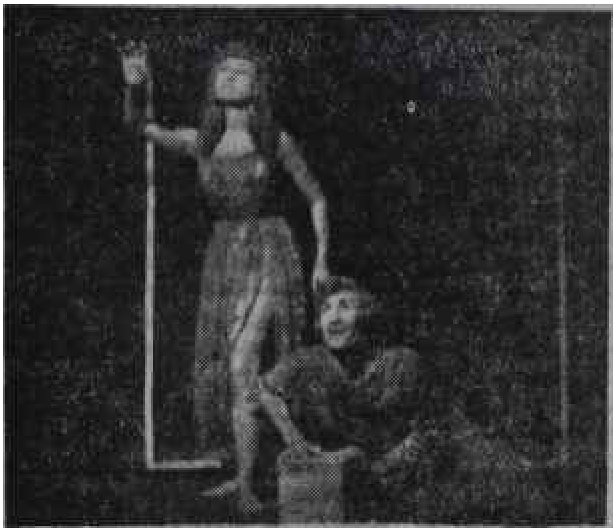
Adalet: (21 Mayıs - 20 Haziran) — Bugün sizin için çok mutlu bir gün olacak. Uzun müddettenberi yapmak istediğiniz yardımı yapacaksınız.

Zaferi (21 Mayıs - 22 Haziran) Sıhhatinize dikkat etmelisiniz. Bünyeniz rutubete karşı çok hassas..

Yeni Sabah: (22 Mayıs - 21 Haziran) — İş veya mesleğinizle ilgili arkadaşlarınızla anlaşmaya varma* dan teşebbüse girişmeyiniz. Netice menfi olar.

Tercüman: (22 Mayıs - 21 Haziran) — Kadınlar için yaz yağmuru gibi gelip - geçici ve ferahlatıcı gözyaşı; erkekler için bir vaadin yerine getirilmesi, sevinç.

Naciye FEVZİ

Oda Tiyatrosunda "Kargalar"
"Karga karga gak dedi..." •

Oyun: "Kargalar" (Oyun, 1 perde)

Yazan: Başar Sabuncu

Tiyatro: Devlet-(Oda) Tiyatrosu

Sahneye koyan: Haldun Marlalı

Dekor - Kostüm: Seza Altındağ

Konu: Gitgide küçülen "küpler" içinde bir kadınla bir erkek, "kargalar"ını arıyorlar; elinde tüfeği, heybetli bir "avcı", onların gözü önünde, durmadan "kargalar"ı vuruyor. Korkuyorlar "avcı"dan, içinde yaşamaktan hoşlandıkları "küplerinden uzaklaşamıyorlar, sonra birden, "kargalar"ı içlerinde buluyorlar, "kargalıklarını" duyuveriyorlar, fırlıyorlar "küpler"inden *ye*... uzaktan gelen iki silâh sesi... Bütün bunların ne demek olduğunu -yazar da açıklamadığına göre- Edebi Heyete sormaktan başka çare kalmıyor.

Oynıyanlar: Nurhan Damcıoglu (Kadın), Nurtekin Odabaşı (Adam), Necmettin Özdamar (Avcı). (2 erkek, 1 kadın rolü).

Begendiğim: Haldun Marlalının sahne düzeni, Seza Altındağın dekoru. BU mücerret oyuna vermeyi başardıkları çekici, sezdirici ifade.

Beğenemedi: Yazarın, ne demek istediğini anlatamamış olması.İlk- sahne denemesinde kolaya kaçmamak güzel, ama seyircinin tiyatroya bilmece çözmeğe gelmedigini de unutmamak gerek...

Sonuç: Beckett'in ve "mücerret tiyatro" akımının tesirleri görülen, soluğu kesik -bütün oyun 15 dakika sürüyor- bir deneme. .

Oda Tiyatrosunda "Amerikan Rüyası"
"Rüya değil ayniyle vakti..."

Oyun: "Amerikan Rüyası" -"The American Dream" (Komedi, 1 perde)

Yazan: Edward Albee

Çeviren: Sevgi Sanlı

Tiyatro! Devlet (Oda) Tiyatrosu

Sahneye koyan: Haldun Marlalı

Dekor - Kostüm:' Seza Altındağ

Konu: Çıkarından başka bir sey düşünmeyen, dişiliğiyle yaşayan bir Anne; iktidarsız, kılıbık, zengin bir Baba: kırk tarakta bezi olan bir Klüp kadını, fizik yapısından başka övünebilecek tarafı olmıyan bir delikanlı ve kafası işleyen tek kişi olarak bir Büyükannenin günlük hayatlarından, konuşmalarından amerikan toplumunun ustaca çıkarılmış bir karikatürü.

Oyniyanlar: Meliha Ars (Anne), Turgut Okutman (Baba), Semra Savaş (Mrs. Barker), Jale Ayata (Büyükanne). Kerim Afşar (Genç Adam).

Beğendiğim: Yazarın bir perde içine, çok çeşitli yönleri ve meseleleriyle, sıkıştırmayı başardığı keskin sosyal hiciv. Büyükanne'de Jale Ayatanın çok başarılı, ifadeli kompozisyonu. Meliha Arsın, Semra Savaşın. Kerim Afşarın,- Turgut Okutmanın, aşırılıklara çok müfit rollerinde, ölçüm, ahenkli oyunları.

Sonuç: "Amerikan Rüyası"nı görebilmek için, programın başında yer alan, "Kargalar"a katlanabilirsiniz.

J A L E   C A N D A N

OKUYUCULARIYLA KONUŞUYOR

Kocamla esas itibariyle anlaşıyoruz, fakat beş senelik evli olduğumuz halde her ilkimiz de hâla birbirimizi idare etmesini öğrenemedik. incir çekirdeğini doldurmaz şeyler için bir kıyamettir kopuyor. O, ekseri sinirlenir ve böyle bir kıyametten sonra kendisini sokağa atar. Ben, üç yaşındaki kızımla mecburen evde kalır, kendi kendimi yer, bitiririm. Kocam birkaç saat sonra tamamiyle sakinleşmiş bir vaziyette döner, yirmi dört saat içinde muhakkak barışırız. Şu halde mesele yok, demeyin. Geleceğimizden korkuyorum. Komşulardan utanıyoruım. Biz kavga ederken ağlıyan çocuğuma acıyorum.

Güzide R. - Şişli

İkinlz de çabuk parlayan, çabuk yatışan tiplerdensiniz. Geleceğiniz için korkmayın. Yeni bir nazariyeye göre, hiç kavga etmeyen karı-kocalara mukabil, arada sırada kavga edenlerin gelecekleri daha garantili görülüyor. Çünkü, kavga biraz da ilgiden gelir, ama arada sırada komşuları rahatsız etmiyecek, çocuğu ağlatmıyacak kadar ölçülü bir tartışma ile yetinmek de şarttır herhalde. Bu nazariyeye göre, hiç kavga etmiy,en karı-kocaların birdenbire birbirlerinden koptukları, ayrıldıkları soruluyormuş. Benim anladığıma göre. hayatınızda bir tatminsizlik var. Siz gündelik hayatınızdan, ev işlerinden, çocuk bakıcılığından şikâyetçisiniz. Eşiniz ise dış hayatında istediklerini bulamamaktan memnuniyetsizlik doymaktadır. Bunu itiraf etmek İstemiyor, zaman zaman deşarj yapıyorsunuz. Her ikiniz de, kendinize tatmin edici bazı meşgaleler bulmayı deneyin. Sıkıntılarınızı, şikâyet şekline dökmeden, birbirinize anlatın. Tartışırken de bağırmamaya biraz çaba gösterin. Hattâ derler ki, birşeye kızarsanız, kızdığınızı hemen belli etmeyin de, bunu, zaman geçtikten sonra ele alın, bir fikir münakaşası şeklinde tartışın. Böylece hem ilk öfke geçmiş, bağırıp çağırma tehlikesi yok olmuş olur, hem de olumlu bir sonuca varmak mümkündür.

Kendimi bazen Havva anamız kadar çıplak hissediyorum. Etrafımda herkes o kadar şık, öyle giyimli ki, her sokağa çıkışta ve toplantılarda aşağılık duygusu duyuyorum. Memur olan eşimin geliriyle geçiniyoruz. Çocukları büyütünceye kadar çalışmama imkân yok. Bu durumda, insan içine çıkmam ise imkânsız. Halbuki eşim gezmek istiyor." İşi dolayısile kokteyllere, davetlere gitmek imkânı çıkıyor. Ne yapacağımı bilemiyorum.

G. R. T. - Ankara

Bütçemiz ne kadar dar olunsa olsun, arada sırada birşeyler dikindiğimiz, Havva anamız kadar çıplak kalmadığımız bir gerçektir. Bugün giyim, şıklık ve moda anlayışı eskisinden bir hayli değişiktir. Bu, dar bütçeli kadınlara, nispeten, imkânlar vermektedir. Bugün, dümdüz bir tweed elbisenin yakasına bir iğne ilâve ederek bir kokteyle gitmek veya elde örülmüş bir elbise, küçük bir sveter ve evde dikilmiş bir etekle, hattâ örgü tayyörle şık olmak mümkündür.

Sevgili okuyucum, ilk iş olarak, çok klâsik bir giyim esası üzerinde kararlı olun. Taptığımı her yeni şey birkaç sene gardrobunuzun temelini teşkil edecek kadar iddiasız olsun. Mektubunuzun bir yerinde, ömrünüzü evde çocuklara örgü örmekle geçirdiğinizi söylüyorsunuz. Şu halde hiç durmayın, simli veya biraz fanteziye kaçan koyu renk yünden kendinize Chanel tipi bir örgü tayyör yapın. Eteğini de, ceketi de astarlayın. Bu koyu renkli tayyörü beyaz saten bir bluz ve evdeki mevcut uzun kolyelerinizle, özellikle zincirli kolyelerle, en ağır ve şık bir toplantıya giyebilirsiniz. Bir tweed elbise - manto takımı da sizin için çok faydalı olacaktır. Elbiseyi, etek-blüz, ayrı iki parçadan yapıp, eteği ayrıca sveterlerle de giyinebilirsiniz. Tweed mantonun yakasında evdeki eski kürklerden yapılmış bir kürkten kravat yaka sizi şık ve zarif yapacaktır. Tweed elbiseyi de bir şık İğne, çiçek veya kolye ile resmi toplantılara giyebilirsiniz. Kokteyllere gittiğinize göre, size bir de düz siyah elbise lâzım olacaktır. Bu kıyafetleri sırası geldikçe yapın ve gardrobunuzu çabuk demode olmıyacak klâsik kıyafetlerle, yavaş yavaş besleyin. Temeli iyi tutarsanız, her yıl ufak ilâvelerle komple bir gradrobunuz olur.

Üç yaşında bir tek çucoğum var. Bana öyle düşkün ve o kadar kıskanç ki, onun yanında kardeşlerimin çocuklarını sevemem. Âdeta küser, yemek yemez ve o *gün* muhakkak birşey kırar. Şimdi yeni bir bebek bekliyorum. Karnım henüz belli değil ama, korkusu şimdiden beni aldı. İzzete bunu nasıl anlatacağım? Bir arkadaşım, bu durumda yeni bir kardeşin çocuğa şok tesiri yapacağını söyledi. Doğru mudur?

Ankaradan bir anne

Sorunuzu ilgili bir uzman doktora ilettim. Gerçekten, yeni bir kardeşin bazı çocuk üzerinde şok tesiri yapabileceğini söyledi, ama bunu biraz ilgiyle önlemek pekâlâ mümkündür. Kamınız büyümeye başlarken çocuğa tabii bir sesle kısaca bunun sebebini anlatın. Çünkü o, karnınızın büyüdüğünü farkedecektir. Konuya girmek için bu iyi bir vesiledir. Gelecek bebeğin eşyasını hazırlarken ona da öteberi alın, onu bu fikre, yavaş yavaş, fakat fazla üzerinde durmadan, sistematik şekilde, alıştırın. Gündengüne daha çok önem kazanan sorumlu bir insan olduğunu, tutumunuzla ona hissettirin, çocuğun size emniyeti artsın, kardeşini iyi karşılıyacaktır.

Doğacak çocuk için ne fazla iyi, ne de kötüleyici sözler söyleyin.. Çocuklar bu gibi, samimiyetten uzak sözleri derhal değerlendirirler. Bu konudaki hassasiyetlerini, sezme kabiliyetlerini biz anlayamayız.

~-Giyecek elbisem yoktu da, onun için buraya geldim.. .

Vefa

Zaman zaman moda olan ve toplulukları sürüklemek için slogan halinde de kullanılan kelimeler vardır. Son günlerde Ankaranın siyasi çevrelerinde moda haline gelen kelime "vefa" kelimesidir ve 19. C. H. F. Kurultayında gerek kürsüde, gerek kuliste bol bol kullanılmıştır. Vefa, gerçekten insanlar için de, teşekküller için de çok önemli bir vasıftır. Fakat vefa dendiği zaman şahıslara değil de prensiplere vefa akla gelmelidir. Yoksa, geçen devirde Menderesin hatalarını göre, bile, - onun peşinden gidenleri Yassıadaya göndermek değil, birer vefa sembolü olarak anmak gerekirdi.

C. H. F., muhalefet yıllarında büyük bir iman ve ateşle, demokrasi prensibi içinde ilkelerin, gene demokrasi prensibi içinde toplum kalkınmasının savunmasını yapmış, partizan idarenin şiddetle karşısına geçmiş ve bu inancı büyük kitlelere mal etmiştir. Son günlerde bu eski siyasi partinin içindeki mücadeleyi bir hizip mücadelesi, bir çekişme olarak ele almak bu bakımdan hatalıdır. Bu, rejim mücadelesinin devamıdır. C. H. F. de iki zihniyet çarpışmıştır: Prensiplere sâdık kalan zihniyetle, onları günün çetin şartlarına göre değiştirmek ve "kolay yoldan" yükselmek amacını güden zihniyet... .

Prensiplere vefa zihniyeti "ölüm-kalım" savaşını kazandı. Bu, memleket hesabına gerçekten sevinilecek bir olaydır.İleri toplumların başlıca vasılları ve en büyük kuvvet kaynakları, prensiplere olan bağlılıklarıdır. Bu bağlılık, devlet ve hükümet organlarından, siyasi, sosyal teşekküllerden "aile"ye kadar inmiştir. Çocuk suç işlediği, kaideleri çiğnediği zaman anne, baba daima polisle, idareci ile beraberdir. Bu hem toplum mutluluğunun bir garantisidir, hem de "kişi"yi daima doğru yola iter.

Jale Candan

Ağız tadıyla..

Semra CONKER

HİNDİ DOLMASI

'Yılbaşı gecesi misafirlerinize ikram edeceğiniz değişik bir hindi dolması.

Malzeme:
5 kg. lık bir hindi — 1 bütün bayat ekmek
4 orta boy soğan 2 fincan kıyılmış kereviz
1/2 bardak süt — 1 yumurta
4 tatlı kaşığı kekik.- 1 fincan Vita
Tuz, biber

Hindinin boynu kesilip, ciğerleri ve yüreğiyle birlikte bir tarafa bırakır. Sonra hindi yıkanıp, hazırlanır.

Bir-iki günlük bayat ekmek inde dilimlere kesilip, el veya mardane ile iyice ufalanır, 5 dakika kadar fırında kurutulur. Bir fincan Vita yağı eritilir, irice rendelenmiş soğanlar bu yağda hafif sararıncaya kadar kavrulur. Buna, ince rendelenmiş kerevis ilâve edilip, gayet az pişirilir. Ekmekler büyük bir kaba alınarak üzerlerine soğan ve kerevis dökülür, elle çalışılacak kadar soğuyunca yarım fincan süt, yumurta, tuz, biber ve kekik ilâve edilir ve sıkıla sıkıla, çok iyi karıştırılarak hindi doldurulur, karnı dikilir ve fırında 4 saat kızartılır.

Hindinin güzel kırmızı olması için üzerini ya çukulata kâğıdı ile örtüp pişmeden yarım saat önce açmak, ya da hindiyi olduğu gibi fırına koyup üzerini sık sık kendi yağıyla ıslatmak lâzımdır.

Salçası:

Hindinin boynu,. Ciğerleri, yüreği vesairesi, 1,5-2 litre kadar su bulunan bir kaba konulup, içerisine 1 büyük rendelenmiş soğan, 2 dal kereviz yaprağı, 2 tatlı kasığı kekik, tuz, biber ilâve edilerek hafif ateşte boyun etleri kemiklerinden, ayrılıncaya kadar kaynatılır. Boyun etleriyle diğer etler gayet ince kıyılır, kaynamakta olan suya ilâve edilir ve su yarıyarıya kalıncaya kadar kaynatılır. İstenilirse, biraz corn-flour ile kalınlaştırılır.

KAYMAKLI KAYISI

Yarım kilo kayısı, bir gece evvelinden suya bırakılır. Ertesi *gün-3*50 gr. şeker ve 1 bardak su eklenerek, kayısılar yumuşayıncaya kadar kaynatılır. Su şurup haline gelince, 1 limonun suyu ilâve edilir ve ateşten alınır. Kayısılar soğuyunca, aralarına bolca kaymak konulup bir tabağa dizilir, üzerlerine kavrulmamış ve kabukları soyulmuş, badem serpilir. Son olarak şurup da ilâve edilir ve 1 - 2 saat kadar buzdolabında bırakılır.

Bu Perişan Gidiş!..

Vildan Asır SAVAŞIR

Birçok memleketlerde devletin sporun bütün yükünü ' üstüne almış olması boşuna değildir. İkinci Dünya Savaşı öncesi faşizminin getirdiği anlayışla Demirperde serisinin tutumundaki maksatlar bir yana, yetişen kuşakların eğitiminde vazgeçilmez bir unsur olduğu kabul edilince spora devlet elbette ki sahip olacak ve Ur yandan gelişimini sağlarken, bir yandan da düzenini devam ettirecek çareleri bulacaktır. Bu, başka deyimle, devletin sporu sağlık işi, eğitim işi gibi bir amme hizmeti olarak yüklenmiş olması demektir.

Bizde devlet adamları bu ihtiyacı daha cumhuriyetin ilk yıllarında görmüşler ve ideal sahibi öncülerin yardımcısı olmuşlardır. Spor işlerinin teşkilâtlanması öyle başlamış ve gidegide devletin yardımı ve emeği artmış ve nihayet bir kanunla bu yönden bütün mesuliyetler de devlete intikal etmiştir.

Kanunun kadük olmuş mükellefiyet çabası hariç, bu günkü muhafaza ettiği ruha v,e tevcih ettiği vazifelere rağmen sporun idaresine bu ruha ve anlayışa aykırı derbeder Ur müsabaka tertipçiliği ve devşirme takım gezdiricillğinin hâkim olduğunu görüyoruz. Bunda da neticelerin idareci kadronun bilgi ve kabiliyetine ölçülü olacağı aşikardır. Bu yüzden yanlış yoldan aranılan itibar bugünkü itibarsızlığı getirmiş ve kıyamet ondan kopmuştur.

Bizde hep böyle olagelmiştir. Vatandaş ve Basın, itibar avcılarının yanlış hesapları yüzünden kaybolan itibarin kendilerini de zedelenmiş hissettikleri için tepki gösterir, onun için huysuzlanır, hesap sorarlar. Yok" '•a yenmenin, yenilmenin tabiiliğini bilmediklerinden değildir. Rahatsızlığın temelinde daima, küçük hesaplara ve iptidai menfaatlere dayanan maceralar sezilmiş olması vardır. Bugün hal budur.

Genç kuşakların toplu bulundukları yerde onlara ulaşmak, sporu her şeyiyle «şiara götürmek Ur problemdir lâfım eden yok. Onlara dağınık bulundukları yerde bu yönden hizmet Ur problemdir. Meşgulüz diyen yok. Spor sağlığı -ve hekimi, bir dâvadır; tedbirini acıklıyan yok. Okul için, kulüp için, mahalle için öğretici, en başta, kaçınılmaz bir İhtiyaçtır. Yetiştirilmesi yolunda ne düşünüldüğünü ima eden yok. Bunca okulun bahçesi yok, sabunu yok; kimse bundan haberdar değil. Saha işleri yine öyle. Bu büyük eğitim işinin ne planından söz açan var, ne de böyle Ur plânın programından.

Görünen tok kımıldayış, spor kulüplerinin emekleri neticeni olan müsabakalar ve onların düğümlendiği iç ve dış neticelerdir. Onun için halk da, Basın da bu neticelerle meşguldür. Bu neticeler gayritabii perişanlıklara varınca, ümit, yetkililerin söyleyeceği sözlere bağlanıyor.

Son günlerde, spor işlerimizin bütün mesuliyetlerini • yüklenmiş bulunan bir Bakan ve bir Umum Müdür, herhalde bu sebeplekonuştular. Bugünkü perişan gidişin izahım yapacak ve durumun yarın bundan da beter olacağına nedenini anlatacak bunlardan daha inandırıcı sözler bulmak mümkün değildir.

Devlet Bakanı sayın Ökten, "Neticelerden memnun olunmadığı aşikârdır. Ancak, bu neticelerden mesul olanlar bu sporun başındakiler değildir. Bütün »uç, bazı mühim eksiklerimizindir. Şayet, geçmişte bazı mükemmel neticeler alınmışsa, ben şahsen bunları tesadüfe bağlarım" diyor. Bakandan, politika İcabı karıştığı bu bilim konusunda dertlere deva salık veren ve sebeplere ışık tutan bilgi istemiye hakkımız olmıyabilir. Ama hiç değilse asgari bir kadirbilirlik beklemek hakkımızdır. Bu, başarılı emeklerin sahiplerini övsün diye değil, tedbirlerini tartmada kendisine yardımcı olsun diye istenir. Spor - Totonun milyonları yokken, Türk Sporunu kışla harabesinden alıp şimdi tarlaya dönmüş olan o güzelim sahalara getirmeyi ve harcamakla bitiremedikleri itibarı tesadüfe bağlamayı insafla dahi bağdaştırmak güçtür."

Sadece milli maçın neticesiyle meşgul görünen Bakan, eksiklere işaret ediyor. Kendisi ve teşkilatı bu eksikleri bilmek, giderici çareleri tespit etmek, tedbirler almak ve bize müjdesini vermek mevkiindedirler. Sporla ilgililerin, yakından bildikleri eksikleri, bugün keşfetmiş gibi, mazeret diye ortaya sürmeleri ve mesulleri korumaya çalışmaları hiçbir şeyi telletmez.

Diyelim ki Bakan, politikanın da yenisi bir siyaset adamıdır. Peki, Umum Müdüre ne diyelim? Beden Terbiyesi teşkilâtı sadece bir idare mekanizması olmadığına göre, Umum Müdürü ve yardımcısı olan kadroyu beden eğitiminin ve sporun pedagojik, sosyal,, teknik, hatta politik bütün problemlerini bilir kabul etmek sorundayız. Şimdi de bu otoritenin sözlerini dinliydim. O da, "Orhan Şerefin bu mevkie getirilmesine Basın sebep olmuştur. Bir mağlûbiyetten sonra. Başkan muvaffak olmadı demek doğru olmaz. Ancak bana ayak uydurmadıkları takdirde tasfiyeleri mümkündür. Böyle bir durum yoktur" diye konuşuyor, insanın aklı duruyor!.. Tayinlerden Basın mesul... Başarı da, sadece Umum Müdüre ayak uydurmaktan ibaret!.. Ne olurdu, Sayın Umum Müdür kendisiyle konuşanlara bütün spor kollarındaki geri kalma şöyle dursun, gerilemeyi önlemek için bulduğu çarelerden bahsetseydi!.. Yahut da. "Bir spor kolunda bizi temsil edenlerin devam edegelen başarısızlıkları sebeplerini aradım, buldum, size sıralıyorum. Tedbirleri de şöyle görüyorum" deseydi... Hayır, böyle yapmıyor ve sanki bu perişan gezgincilik normalmiş gibi, "Bana ayak uyduruyorlar ya, yeter" diyor!..

Kulüpler, küllük haline gelen sahalarda yardımsız, murakabede, kendi kendilerine didinecekler; federasyonlar bunların emeklerine çöreklenip adam devsirecekler ve hiçbir emek katmadan üç günde, beş günde ne yapabilirlerse onunla yetinip oltaya çıkacaklar!.. Böylece, vazife de görülmüş olacak».. Sonra da hesap sorulunca, geçmiş emeklere dudak bükecekler' ve hiçbir ümide yer koymıyan hafiflikte sözler Büyüyecekler!.. Büyük spor dâvasından bu milletin beklediği çok şey vardır. Bu millet» genç kuşakların beden ve ruh sağlığı için spora güvenmektedir. Boş zamanların değerlenmesi yolunda sporun değerine inanmaktadır. Ancak, bugünkü tutumun hiçbir şey getirmiyeceğini de apaçık görmektedir.

(Basın A - 2584) - 704

HER YOL İLE
NAKLİYE
GÜMRÜKLEME
DEPOLAMA
HİZMETLERİ İÇİN

ANTALYA

UMUMİ NAKLİYAT
TÜRK ANONİM ŞİRKETİ
40 senelik tecrübesi ve mütehassıs teşkilatı ile emrinizdedir.

(İlancılık 5571) - 706

KİTAPLAR ÂLEMİ

Aylık Bibliyografya Dergisi

Yıllık abonesi 6 liradır.

7. Sayısı çıktı.

P. K. 193 — Ankara

(AKİS - 717)

1 9 6 3

Şiir Antolojili
AJANS-TURK
TAKVİMİ
25 ARALIKTA
ÇIKIYOR

(Tanesi : 10 Lira)

YERLİ ve YABANCI
1000 ŞAİR
Birarada
o
TÜRKİYENİN
EN MODERN
DUVAR TAKVİMİ

NECDET EVLİYAGİL

ŞİİRLİ
SAATLİ
FIKRALI
KARİKA-
TÜRLÜ
YILDIZ
FALLI
GÜZEL
SÖZLÜ
TARİH
BİLGİLİ
YEMEK
LİSTELİ

Ödemeli istenme yeri : AJANS - TÜRK P. K. 1091 - ANKARA

AKİS - 712

1962 yılının en büyük romanı

SESSİZLER SOKAĞI

Yazan: Celâl HAFİFBİLEK
Bütün kitapçılardan ısrarla isteyiniz.
Umumi tevzi yeri: Rüzgârlı Sok. 15 — Ankara

AKİS - 715

TÜRKİYE
KREDİ BANKASI A.Ş.
SERMAYESİ: 20.000.000 TL.
MERKEZİ: İSTANBUL

Şubeleri:

İZMİR
BEYOĞLU
ADANA
GALATA
KADIKÖY
OSMANBEY
ANKARA
BEYAZIT
EDİRNE
SAMSUN
HASKÖY
ÇAPA
KONYA
YENİŞEHİR
İSKENDERUN
BURSA
MERSİN
BAKIRKÖY
ANAFARTALAR

Her türlü bankacılık muamelâtı
Zengin ikramiyeli
küçük cari hesaplar

AKİS - 703

Ev Hanımlarına Müjde

Yalnız yılbaşına kadar, çok müsait şartlarla

satışa arzedilen

edy
Evler için
BULAŞIK MAKİNELERİ
Gelmiştir.

Ankara mümessili
GÜR Ltd. Şti. Bankalar Caddesi Telefon: 114156 Ankara

AKİS - 701

AKŞAM

7 den 70 e kadar herkesin gazetesi

AKİS - 714

ARKA ARKAYA
2 BÜYÜK ÇEKİLİŞTE

70
APARTMAN DAİRESİ

CEM'AN 7 MİLYON LİRA

yalnız

İŞ BANKASINDA

TÜRKİYE İŞ BANKASI

en fazla ikramiye veren Bankadır

(Basın A - 2600) - 707